

קונמרם

אאלפך חכמה

בלבבי משכן אבנה

אוצר האותיות

ערך בויז

תורה לשמה

תורת שעשועים

לא מונה כלל

נשמח לקבל הערות והארות,
וכן תוספות קצרות על
הקונטרס, על מנת לתקן
ולהוסיף במהדורה הבאה
בע"ה.

כמו כן, המעוניין לסייע להגיה
את הקונטרס כל שבוע לפני
צאתו, יפנה למערכת.

להאזנה לשיעור בקול הלשון

073-295-1245 ישראל
USA 605-313-6660

ומקיישים: כוכבית [*]
סולמית [#] -
[מספר שיעור] -
סולמית [#]

© כל הזכויות שמורות

מידי שבוע יוצא לאור קונטרס
'אאלפך חכמה',
שכל שבוע עוסק בתיבה אחרת.
המעוניין להצטרף לרשימת התפוצה
(דרך המייל/פקס)
ישלח בקשה במייל
bilvavi231@gmail.com
מדרכי הקדושה עדיף לשלוח בקשה
דרך הפקס
03-5480529

ללקיחת חלק בהוצאות
הגדולות של הדפסת הספרים
לזיכוי הרבים, ניתן לצור קשר
עם מערכת
'בלבבי משכן אבנה'
טלפון: 052.763.8588
פקס: 03-5480529
ת.ד. 34192 ירושלים 9134100
bilvavi231@gmail.com

תוכן העניינים

"בא אל התיבה"

ערך בוץ

עבודה

ז

בלבביפדיה עבודת ה'

מחשבה

יט

בלבביפדיה מחשבה

לג

סוגיות במחשבה

רל"א שערים

לו

צידוק ב-ו / ב-צ / צ-ו-צ

קבלה

סא

בלבביפדיה קבלה

מה

מילון ערכים בקבלה

ארמית

ממ

מילון ערכים בארמית

מדור עבודה

בלבביפדיה עבודת ה'
בוץ

בלבניפדיה עבודת ה' בויץ

גילוי ה'בויץ' מהצד התחתון מלשון 'ביצה' שמתגלה בקין - עובד אדמה שמביא קרבנו מבויץ-פשתן

מן האדמה" שזה היה מים שעלו מן הארץ לצורך יצירת האדם כמו שאומר שם רש"י, שאז הקב"ה גיבל את עפרו במים הללו, כלומר - היחסיות בין העפר למים שהתגלה כאן זה היה באופן שהעפר גבר על המים שע"י שהמים התיבשו נעשה גופו של האדם.^א

אבל אם יש ריבוי של מים על העפר, עי"כ נוצר **ביצה** (איוב ת, יא) או כמו שזה נקרא באופן אחר בלשון הפסוק בויץ - 'הטבעו בבויץ רגלך' (ירמיה לח, כב).

ומצד כך, מבואר בספר 'יריעות שלמה' ששורש הטעם שהפשתן נקרא בויץ משום שלגידולו נצרך ריבוי גדול מאד של מים ולכן הוא גדל במקום הביצות.

וכמו"כ מבואר בגמ' בבא מציעא (קט, א) שהזורע פשתן בקרקע, אינו יכול לזרוע אחריו באותה קרקע שבע שנים מחמת שהפשתן מכחיש את הקרקע כלומר שהוא מכחיש את תוקפה של הקרקע.

ומצד כך, זה העומק במה שנאמר בקרא "וקין היה עובד אדמה" (בראשית ד, ב) - שכיון שהוא זורע באדמה פשתן, הרי שע"י כן הוא משתמש בכל תוקפה של האדמה מכח זריעת הפשתן ומכחישה.

ועולה אם כן שבוץ נקרא בויץ מהצד התחתון

בויץ - חז"ל אומרים שבוץ הינו מגידולי פשתן, ובכללות ביחס לפשתן, הפעם הראשונה שהוזכר פשתן בתורה הוא בקרבן שהביא קין כפי שנאמר בפסוק (בראשית ד, ג) - "ויבא קין מפרי האדמה" שע"ז דורשים חז"ל (ב"ר שם) ש'מפרי האדמה' היינו הפחות שבפרי האדמה שהביא את קרבנו מזרע פשתן (ילקוט שמעוני שם).

יסודי הדברים ברורים - יש את שורש החטא של אדם הראשון אביו של קין במה שהוא אכל פרי מעץ הדעת שמעורב בו טוב ורע, והרי זרעו של אדם נקראים פירות, ומצד כך, כשם שאדם הראשון פגם ע"י אכילתו מן הפרי, כמו כן חל פגם גם בפירות שלו שהם תולדותיו, - כשם שבפירות שהוא אכל, היה מעורב טוב ורע, כך גם בזרעו שהם פירותיו, יש חלק טוב וחלק רע, הבל הוא הטוב וקין הוא הרע, וכידוע עד מאד שקין הוא בבחינת "קניא דמסאבותא" כלשון חז"ל.

וא"כ, הפשתן [שהוא שורש ה'בוץ'] מתגלה מצד הקלקול בקין שהוא איש האדמה במה שהוא מביא את קרבנו מפשתן שהוא פרי האדמה.

ובדקות יותר, הרי אופן יצירת האדם הוא כמו שנאמר בקרא (בראשית ב, ו' ז') "ואד יעלה מן הארץ וגו' ויצר ה' אלקים את האדם עפר

^א וכדוגמא יסודית מה שמבואר בגמ' בסוטה (מו, א) לגבי עגלה ערופה "אמר הקב"ה יבוא דבר שלא עשה פירות ויערף במקום שאין עושה פירות ויכפר על מי שלא הניחו לעשות פירות", עיי"ש, וכן מבואר בעוד מקומות בלשונות רבותינו.

^ב וכמו שעושים כל לבניה לצורך בנין שמעריבים מים ועפר באופן שהמים מועטים והעפר הוא הרוב ועי"כ המים מתביישים ונשאר לאחמ"כ מהעפר המוקשה לבניה.

העליון זה הופך להיות בגדים חשובים כמו שנאמר במגילת אסתר (ח, טו) לגבי בגדיו של מרדכי "ומרדכי יצא מלפני המלך וגו' ותכריך בוץ וארגמן".

מלשון בוץ - ביצה וזה הצד הנפול והשפל המתגלה בקין שכיון שהיחסיות של העפר והמים הם לא באופן דתיקון שהעפר הוא רוב אלא המים רבים על העפר והוא נהפך לבוץ, לכן הוא נקרא "עובד האדמה". אבל מהצד

עומק ה'תכלה שנה וקללותיה' בקריאת הצ"ח קללות קודם ר"ה - הכנעת כח ה'בוץ' דקלקול של קין שבגימטריא צ"ח

והיינו שמתגלה כאן בעומק שהטוב משועבד לרע. ומצד כך, זה העומק שבוצץ זה בגימטריא צ"ח כמנין הקללות.

וכיון שה'בוץ' מהצד התחתון הוא בבחינת בוץ-ביצה, לכן כשקין מביא קרבן מפרי האדמה שהוא פשתן-בוץ, שבגימטריא צ"ח, עומק הפגם הוא שע"ז משתעבד הטוב לרע.

וא"כ, בעומק הן הפגם במה שקין מביא קרבן מפרי האדמה והן הפגם במה שהוא הורג את הבל אחיו שורשם אחד במה שע"י כן הוא שעבד את הטוב לרע בבחינת הצ"ח קללות שבמשנה תורה כמו שנתבאר.

והרי מבואר בגמ' (מגילה לא, ב) שלפני תחילת השנה קוראין בתורה בקללות שבמשנה תורה משום "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה", כלומר - מה שנאמר כאן ביחס לצ"ח קללות של משנה תורה "תכלה שנה וקללותיה" זה לא רק שיכלו הקללות כמו שנאמר שם לגבי המ"ט קללות שבתורת כהנים, אלא התכלית כאן היא לכלות את כח הקללה במה שהקללה שולטת על הברכה, ובעומק היינו שבאים להחליש את כח קין ששולט על הבל ואת כח קין שמביא קרבן מהבוץ שבבחינת בוץ-ביצה כמו שנתבאר.

וא"כ, כבר בסיפא של השנה שקוראים את הצ"ח קללות, כבר שם מתחילים מהלכי התיקון של חטא קין. וחידוד הדברים - הרי

ולפי"ז נתבונן להבין - כל שנה, הימים של תחילת השנה הם ימי שורש התיקון של אדם הראשון כידוע, כמו שאומרים במטבע התפילה בראש השנה "זה היום תחילת מעשיך" שזה קאי על יום בריאת האדם.

ובהרחבה יותר, הרי כידוע, בחומש תורת כהנים - ויקרא, ישנם מ"ט קללות בפרשת בחוקותי, ולעומת כך ישנם צ"ח קללות במשנה תורה בפרשת כי תבוא, והגדרת הדברים ברורה מאד - הרי כמו שאומרים חז"ל יש בתורה מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור, ומצד כך, המ"ט הקללות שבתורת כהנים הם שייכים לצד דקלקול של המ"ט פנים טמא שהם השורש למ"ט קללות, כיון שהטהרה היא שורש לברכה והטומאה היא שורש לקללה.

אבל במשנה תורה שמתגלה צ"ח קללות, גדר הדבר הוא שיש כאן בקללות הכפלה של מ"ט שעולה צ"ח, והיינו שהטוב משתעבד לרע ועי"כ הברכה שבצד הטוב נהפכת לקללה - היפך ממה שנאמר בקרא ביחס לבלעם (דברים כב, ו) "ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה", כאן מתגלה שהטהרה נהפכת לטומאה ועי"כ הברכה נהפכת לקללה, זה גדר הצ"ח קללות שבמשנה תורה.

ובמקביל לכך, עומק מה שקין קם על הבל אחיו והורגו היינו שכיון שהבל הוא החלק הטוב שבזרע אדה"ר וקין הוא החלק הרע כמו שנתבאר, הרי שבזה קין משעבד את הבל אליו,

¹ שאותם קוראים קודם עצרת כמבואר שם, שזה סוגיא נוספת לעצמה.

למהלכי קין והבל, ומצד תיקון חטאי קין, השלב הראשון הוא כשמתחיל ה'תכלה שנה וקללותיה' בקריאת הצ"ח קללות, שבו מונח בעומק ההכנעה לכחו של קנין.

נתבאר ששורש החטא הוא באדם הראשון והתפשטותו הוא בזרעו - קין, ומצד כך יש בסדר של תחילת השנה את מהלך התיקון של חטא אדם הראשון, ושורש התיקון ששייך

עומק ה'לובשים לבנים' בר"ה - גילוי דודי 'צח' שבגימטריא 'בוץ'

נס מלשון נס כלומר, שזה יעלם ויננס ממדרגת ביצה - בוץ ויתעלה למדרגת בגדים משובחים - בגדי בוץ בבחינת 'נס להתנוסס' (תהלים ס, ו). ובדקות יותר, הרי כמו שהוזכר, מה שהבל נשתעבד לקין מצד הקלקול זה ההשתעבדות של הטוב לרע בבחינת מ"ט פנים טהור המשתעבדים למ"ט פנים טמא שבצ"ח קללות, ומצד כך, סדר התיקון הוא שבתחילה מחלישים את קין קודם לכן ע"י ה'תכלה שנה וקללותיה' בקריאת צ"ח קללות שבמשנה תורה וכן במה שלובשים לבנים שבזה מגלים את הבוץ דתיקון, כמו שנתבאר.

ובשלב שלאחמ"כ בא ראש השנה, והרי בראש השנה נהגו בחלק מהכנס"י שלובשים בגדים לבנים, והיינו שמתחילים אז להאיר את האור של ה"דודי צח" (שה"ש, ה, י) - לבן. ו'צח' בגימטריא בוץ וזה א"כ, שורש ותחילת מהלכי התיקון שמתגלה בראש השנה במה שהבגדים הם לבנים בבחינת 'צח'.

ומצד כך, מה שמבואר באופן כללי בטור בשם המדרש כידוע בטעם שלובשים לבנים ומתעטפים לבנים בר"ה על אף שזה יום הדין ו"מי יצדק לפניך בדין", משום שהם שמחים ובטוחים שיעשה להם נס, - בעומק לעניינא דידן - מה שהם בטוחים שיעשה להם נס היינו

עומק ההבל היוצא מן הפה בתקיעת שופר הגברת כחו של הבל על קין

ושתו ממתקים וגו' ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם", והיינו שע"י כן נתקן האכילה דקלקול שנאמר בה (בראשית ג, יז) "בעצבון תאכלנה, שבראש השנה מתגלה מהלך דתיקון של 'אכלו משמנים וגו' ואל תעצבו'.

והכח השני שנמצא בפה במה שהפה מוציא לחוץ הוא כח שמתחלק לג' אופנים, להוצאת הבל, להוצאת קול להוצאת דיבור [וכמו שמבואר בלשון רבותינו - 'הבל, קול, דיבור'] וכמו שברור ופשוט ויסוד הדברים מבואר ב'יערות דבש' ועוד, תקיעת שופר שמתגלה בראש השנה יסודה הוא ב'ויפח באפיו נשמת חים ויהי האדם לנפש חיה' (בראשית ב, ז) ומעין מה שהיה ביום הראשון שנברא האדם, כך

אבל לאחר מכן בראש השנה מגבירים את כחו של הבל על כחו של קין.

ושורש הדבר שמגבירים את כח הבל על קין כמו שברור ומפורש בחז"ל, הוא ע"י עיקר מצות היום מדאורייתא של "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו" (תהלים פא, ד) - 'לשמוע קול שופר'.

ובכללות ממש, הרי בפה האדם מונח שתי כוחות עיקריים, כח של אכילה שהאדם מכניס אל תוכו וכח הפוך שהאדם מוציא מתוכו, וכנגד שתי הכוחות הללו מתגלה תיקון בראש השנה, כנגד כח האכילה דקלקול שאכל אדם הראשון בו ביום בראש השנה, נאמר בלשון הפסוק (נחמיה ח, י) "אכלו משמנים

^ד וביום הכיפורים המנהג הזה רחב יותר.

^ה שמתחלקים בכללות ממש לג' אופנים, הוצאת הבל, הוצאת קול והוצאת דיבור כמו שיתבאר לקמן.

^י כמו שהוזכר כבר כמה וכמה פעמים.

ראש השנה התוקע נופח בשופר וע"י כן הוא מוציא את קולו ע"י השופר.

מתגלה בכל ראש השנה - "זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון", כשם שביום הראשון היה "ויפח באפיו נשמת חיים" כך בכל

כח ההבל של 'ויפח באפיו נשמת חיים' וכח ההבל שגורם להשמעת קול ע"י ה'שופר' שבא לעורר - 'שפרו' מעשיכם

חז"ל שהוא נקרא שופר מלשון שפרו מעשיכם, כיון שהקול הזה בא לעורר את התיקון של החטא של הפרי-הזרע של אדם הראשון שהיה בקלקול של קין בהתגברותו על הבל, וכאן הבל [-הבל הפה] תוקע בכדי לעורר את תיקון החטא של קין.

וזה א"כ העומק של תקיעת שופר - מעיקרא ההבל דתיקון שהיה הוא הבל של "ויפח באפיו", אבל כאן מתגלה הבל המשמיע קול של התעוררות.

והרי שבראש השנה מתגלה ה'לובשים לבנים' שזה החלשת כחו של קין, אבל יתר על כן, מגבירים את כחו של הבל בהוצאת ההבל בתקיעת שופר שמשמיע קול של 'שפרו' מעשיכם.

ובדקות יותר, ביום הראשון כשהקב"ה נפח באפיו נשמת חיים, היה שם רק נפיחה, אבל בראש השנה מתגלה שהנפיחה יוצרת השמעת קול, כלומר, כשהאדם נופח בלבד, על דרך כלל לא נוצר ע"י כן השמעת קול, אבל כשנופחים לתוך השופר, ע"כ נהיית השמעת קול.

ומצד כך, זה עומק התיקון שהבל מתגבר על קין שזוהי הבחינה של ההבל היוצא מן הפה המתגלה בנפיחה שבתקיעת שופר, כי הכח הזה של ההבל, הוא לא רק הבל מצד מהלכי התיקון כפי שהיה בתחילה ב"ויפח באפיו נשמת חיים", אלא מונח בנפיחה הזו של ההבל היוצא, כח שמשמיע קול בבחינת "עוררו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם" כלשון הרמב"ם הידוע (פ"ג מהל' תשובה ה"ד) וכלשון

מדרגת 'וכפר אדמתו עמו' של כל השנה ע"י בגדי בוץ דכהן הדייט שמתקן את בחינת ה'פיצה' ומדרגת בגדי בוץ של כה"ג - הגילוי שחוט השני נהפך ללבן

יתר על כן, במקום בית המקדש עצמו מתגלה בוץ בפרוכת שבאה להבדיל בין הקודש ובין קודש הקדשים שגם בה היה בוץ, ובעומק הרי כשיש דבר המבדיל בין מקום למקום, כיון שהוא נמצא בין שניהם, הרי שבעומק יש לו שייכות הן לצד הזה והן לצד הזה, ובפרטות לסוגיא דידן, ההבדלה בין הקודש לקודש הקדשים היא ההבדלה בין בוץ בבחינת בוץ-פיצה לפוץ פנימי שהוא בבחינת בגדי פוץ. כלומר - הרי מצד ה'קודש' עצמו הכהן גדול יכול לבוש בגדי זהב, ורק ב'קודש

ובהרחבה יותר - המשך מהלך הדברים - הרי כמו שמבואר במשנה ביומא (לד, ב) שביום הכפורים היו פורסים סדין של בוץ בין הכהן גדול לבין העם קודם טבילתו של הכה"ג וכפי שמבואר שם בגמ' (לה, א) טעם הדבר "כדי שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ", כלומר, כל השנה כולה עבודתו של הכהן גדול היא בבגדי זהב, וביום הכפורים עבודתו בבגדי בוץ כמו כהן הדייט בכל ימות השנה וטעם הדבר - לפי שאין קטגור [-בגדי זהב] נעשה סניגור כמבואר בגמ' בר"ה (כו, א).

¹ בפנים אחד של החטא.

² כמו שנאמר להדיא בלשון הפסוק (שמות כו, לא) "ועשית פרוכת וגו' ויש משזר" שזה בוץ.

כחו של הבל על קין מכח ה'שפרו מעשיכם' שבשופר, שע"כ נתקנים מעשיו של קין.

וביום הכפורים מתגלה התיקון ע"י הכה"ג שנכנס לפני ולפנים בבגדי בוץ שמכח כך זה מתהפך בבחינת "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו" (ישעיהו א, יח).

ומצד כך מבואר להדיא בספר 'אור לשמים' שכניסתו של כה"ג לפני ולפנים בבגדי בוץ באה לכפר על קרבנו של קין שהביא מפרי האדמה - מפשתן.

והרי כמו שמבואר ב'סדר עבודת כה"ג' שאומרים בתפילת מוסף דיוהכ"פ - "ועל אנשי השרון היה מתפלל שלא יעשו בתייהן לקבריהן" והיינו מצד ריבוי הגשמים, כלומר, דייקא כשהוא יוצא מבית קה"ק ששם הוא העלה את הבוץ-ביצה למדרגה של הבוץ העליון, שזה הפשתן דתיקון כמו שנתבאר, שם בעומק הכה"ג התפלל שהקרקע שעליהם עומדים בתייהם לא תתהפך להיות ביצה - וע"כ לא יתהפכו בתייהם של אנשי השרון לקבריהם.

וזוה א"כ העומק של האור הפנימי של הבוץ שמתעלה יותר ביום הכפורים למדרגת הבוץ העליון ע"י הבגדי בוץ דכה"ג בבחינת 'דודי צח ואדום' (שה"ש ה, י) כלומר שמהפך את ה'אדום' ל'צח' בבחינת "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו".

הקדשים' נאמר 'אין קטיגור נעשה סניגור' כשהוא נכנס לפני ולפנים^ט, וא"כ, עומק הדבר שהפרכת מבדילה בין הקודש לבין קודש הקדשים היינו שהיא מבדילה בין הקודש שבו יש בחינה של בוץ מלשון ביצה-בוץ ושם מקום הכפרה ע"י העבודות שנעשים בהיכל ובעזרה - ובפרט במזבח החיצון שנקרא בתורה (שמות כ, כא) 'מזבח אדמה' שעליו נאמר (דברים לב, מג) "וכפר אדמתו עמו" כי הוא בא לכפר על הבוץ-ביצה כמו שנתבאר.

ולעומת כך כהן גדול שנכנס ביום הכפורים לפני ולפנים בבגדי בוץ שבגימטריא צח כפי שהוזכר לעיל, זהו הבגדי לבן בבחינת בגד צח - לבן שבא לתקן את הצ"ח קללות שבמשנה תורה.

וזוה א"כ מה שמונח בעומק בפרוכת שמבדילה בין הקודש לבין קודש הקדשים, והיינו שהיא באה להבדיל בין הבוץ שנמצא בחוץ שבבחינת ביצה-בוץ, לבין הבוץ שמתגלה לפני ולפנים - הבגדי בוץ של הכה"ג, כמו שנתחדד.

וא"כ, ביום הכפורים מתגלה המשך הארת הבוץ, - הארת הבוץ מתחילה כפי שנתבאר מה'תכלה שנה וקללותיה' ששם מתגלה ראשית ההכנעה של הצ"ח קללות שבגימטריא בוץ, ולאחמ"כ בראש השנה מתגלה הכנסת ההבל שבתקיעת השופר שמונח בה הגברת

התיקון של 'למקנהו עשה סוכות' בחג הסוכות שמגלה שעיקר הקנין הוא ב'מקנה' של בע"ח שהם 'נכסי דניידי' שגבוה יותר ממדרגת 'נכסי דלא נייד'

סוכות על כן קרא שם המקום סוכות" (בראשית לג, טז).

ונתבונן להבין, הרי הבל הביא את מנחתו מבכורות צאנו ומחלביהן ואילו קין הביא

והמשך מהלך הדברים - המקום שמתגלה התיקון של קין והבל בחג הסוכות - הרי כידוע מדברי חז"ל שורש חג הסוכות הוא במה שנאמר אצל יעקב אבינו 'ולמקנהו עשה

^ט כמו שמבואר בגמ' שם ברי"ה (כו, א) "והא איכא בגדי זהב מבחוץ, בפנים קאמרינן".

^י אלא שכמו שנתחדד לעיל, מצד העבודה שבמקום ה'קודש' והמזבח מתגלה כפרה של 'וכפר אדמתו עמו' שלכן הוא 'מזבח אדמה', אבל בקה"ק זה כפרה שמגיעה מכח המדרגה העליונה של בגדי בוץ דכה"ג.

כלומר - מצד הקלקול, הלשון קנין שייך בקרקע בלבד ועל שם כן קין נקרא קין כי הוא היה עובד אדמה משום שהוא שייך לקנין של 'נכסי דלא נייד' של אדמה הקבועה במקומה, ולעומת כך הבל כל הוייתו שייכת ל'נכסי דנייד' ולכן הוא רועה צאן שהם 'נייד' שבעלי-חיים הרי הם אינם קבועים במקומם ומכח כך הוא גם מביא את קרבנו מבכורות צאנו ומחלביהם, מהמשובח שבבהמותיו.

וכאשר קם קין על הבל אחיו, בעומק מונח כאן שהוא בא לעקור את כח ה'נייד' במה שהוא גובר על הבל שהוא בבחינת 'נייד', ולהפכו ל'לא נייד', ובעומק, לכן הקללה שהוא מתקלל היא (בראשית ד, יב) "נע ונד תהיה בארץ" שכיון שהוא ניסה לבטל את כח ה'נייד' של הבל, לכן הקללה שלו היא 'נע ונד תהיה בארץ'.

כל זה מצד מהלכי הקלקול, אבל מצד מהלכי התיקון, השם קנין חל גם על בעלי חיים שהם "נייד" ומכח כך הם נקראים 'מקנה' וזה עומק מדרגת "נייד" של צאנו של הבל שהם נקראים 'מקנה'.

קרבן מפרי האדמה וכמו שכבר נתבאר כמה וכמה פעמים, היחס בין קין להבל הוא שהבל מביא את קרבנו מהבעל חי ואילו קין שהוא עובד אדמה, הוא מביא את קרבנו ממה שגדל באדמה שהוא דומם בבחינת "והארץ לעולם עומדת" (קהלת א, ד), ובעומק, מצד קין כשלעצמו מתגלה עיקר מדרגת הקנין דוקא בקרקע - אדמה שהם נכסי דלא נייד וכמו שנאמר בקרא (בראשית מט, ל) "השדה אשר קנה אברהם" אבל ע"י מדרגת 'מקנה' שנאמר דוקא על בעל-חי כדוגמא שנאמר בקרא (במדבר לב, א) "ומקנה רב היה" שממנו הביא הבל את קרבנו - ע"ז נאמר 'ולמקנהו עשה סוכות' ובה נתקן כח הקנין של קין במה שהוא מצטרף ל'מקנה' של הבעל חי.

והרי כל יסוד ה'מקנה של בעל חי זה שהוא "נייד" כמו שהאריך רבי אברהם בן הרמב"ם בספר המספיק לעובדי ה' בפרק ההתבודדות שמה שהאבות הקדושים ומשה רבינו [ועוד] היו רועי צאן שדרכם לילך עם הצאן לרעות מחוץ למקום הישוב והם עשו זאת בשביל לעבוד את בוראם בהתבודדות.

עומק ה"נייד" שבבהמות -

במה שהם נדים ומתנועעים לעלות לשורשם כשהם מתעלים לקרבן

והדוגמא השורשית והבהירה שזה מתגלה בקרבנות זה במעשר בהמה שהרי האופן שחל הקדושה של המעשר בהמה הוא ע"י שהבהמות נכנסים לדיר להתעשר [שמונה כאן כבר התנועה הראשונה במה שהם נכנסים לדיר

ובעומק, ה"נייד" שבבהמות הוא לא רק כפשוטו במה שהם הולכים ממקום למקום אלא עיקר ה"נייד" שלהם הוא במה שהם נהפכים לקרבנות שעולים לגבוה שע"כ הם מתנועעים ונדים לחזור בחזרה לשורשם.

^א וכן ביעקב אבינו נאמר (בראשית לג, יט) "ויקן את חלקת השדה", וגם אשה שלומדים את קניינה שהיא ניקנית בכסף מ"השדה אשר קנה אברהם" שהיה בכסף כמבואר בריש קידושין, על אף שאשה היא בגדר "נייד" אבל בעומק הרי מבואר בגמ' בסנהדרין (עד, ב) שאשה נקראת 'קרקע עולם' ויתר על כן, בעומק הדק יש באשה ניצוץ שהיא לא ניידה שהרי נאמר בה (תהלים קכח, ג) "אשתך ... בירכתי ביתך" וכדברי הרמב"ם הידועים (פ"ג מאישות ה"א) שעיקר מושבה של האשה הוא בביתה ושאיין לה לצאת לרחוב ולשוק אלא פעם או פעמיים בחודש כפי הצורך, וכיון שהיא קבועה בביתה - זה גופא הטעם שהיא קרקע עולם וקניינה הוא בכסף כי היא הוקשה לקרקע מעין מה שיעבדים הוקשו לקרקעות (קידושין כב, ב), וא"כ מהות האשה - בעומק הדק שבה - שהיא 'קרקע עולם' כמו שהוזכר מלשון הגמ' והיא קביעה וקיימא בביתה והרי שהיא מעין קרקע שהיא 'נכסי דלא נייד'.

ומצד כך, שורש התיקון הוא כשמתגלה שה'נכסי דנייד' גוברים על ה'נכסי דלא נייד', כלומר, על אף שבעלמא ישנה חשיבות יותר ל'נכסי דלא נייד' מ'נכסי דנייד' שלכן הדין הוא ש'אין אונאה לקרקעות' (כתובות צט, ב) משום שאין גבול לחשיבות שלהם, ולעומת כך מטלטלין יש להם אונאה² וזהו הלשון 'מטלטלין' - דבר המטלטל ממקום למקום.

אבל מצד מהלכי התיקון העליון, ה'נכסי דנייד' הינם גבוהים יותר מה'נכסי דלא נייד' משום שמונח בהם הכח להיות 'נייד' לשורשם, כלומר - מצד מה שהם "נייד" בתוך העולם, ה'נכסי דלא נייד' חשובים יותר מה'נכסי דנייד' ומצד כך 'נייד' הוא מלשון 'נידה' שנדים מן הדבר, אבל במדרגה העליונה של 'נכסי דנייד' הם נדים וחוזרים בחזרה לשורשם.

ובעומק, זה שורש הימים של תחילת השנה שהם בבחינת ימי דין [-שזה ג"כ אות נד], ומצד כך זה גופא עומק הדין שחל על האדם, לאיזה מדרגה הוא שייך, אם הוא שייך ל'נכסי דנייד' או ל'נכסי דלא נייד'.

מדרגת "לא נייד" של הצדיק - שהוא קבוע ב'הוא מקומו של עולם' ומדרגת "לא נייד" של רשע - 'עם הארץ' שקבוע בארץ

שמעלים אותו כמו שמעלים אבן למעלה בכף הקלע והוא עולה לשמים ע"מ שידונו אותו שם, אבל לאחר מכן הוא חוזר בחזרה למטה למקום קביעותו שהוא למטה.

וזה בעומק השם 'עם הארץ' כי הוא שייך לארץ בעצם, ל'נכסי דלא נייד' מהצד התחתון שבהם, ומכך כך הוא קבוע בארעא.

ולעומת כך הצדיק שבמדרגה העליונה, לא מתגלה בו רק "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה" אלא הוא במדרגה של "והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים" (שמואל א' כה, כט), וכמו שהאריך הרמב"ם ועוד ראשונים

בשביל להתעשר³, ולאחמ"כ הוא מוציא אותם מהדיר דרך פתח קטן ומונה את כל הבהמות היוצאים תחת השבט, ראשון שני שלישי וכו' עד שהוא מגיע לעשירי ואז - "העשירי יהיה קודש" (ויקרא כז, לב) כלומר, מונחת כאן הגדרה בהירה מאד - כל צורת הקדושה שלהם חלה ע"י שמניידים אותם, בתחילה כשהם נכנסים לדיר להתעשר ולאחמ"כ כשהם נמצאים בתנועה של היציאה לחוץ, ואז חלה הקדושה על העשירי. - וזה התפיסה של קדושת מעשר בהמה שהיא קדושה מכח מה שהבהמות הם "נייד" ממקום למקום.

וזה א"כ, עומק הקדושה שמתגלה מכחו של הבל שהביא קרבן לה' מבכורות צאנו ומחלביהם, כלומר - היפך מקין שהביא את קרבנו מהאדמה שהיא 'נכסי דלא נייד', הבל מביא את קרבנו מבע"ח שהם "נכסי דנייד", וכמו שנתבאר, עומק ה'נייד' שבהם הוא לא בעיקר במה שהבע"ח נדים והולכים בתוך הארץ ממקום למקום אלא עיקר ה'נייד' של הבהמות הוא במה שהם מתעלים לקרבנות ועי"כ הם חוזרים בחזרה לשורשם.

כלומר - הרי כמו שמבואר בקרא (קהלת יב, ז) "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה", כאשר האדם מסתלק מן העולם, הוא הופך להיות "נייד" במה שרוחו שבה אל האלקים, אבל כמו שהוזכר פעמים רבות לשונו של הרבינו יונה בשערי תשובה (שער ב', י"ח) "כי נפש הרשע אשר כל תאוה לחפצי הגוף... תרד במותו למטה לארץ אל מקום תאוה", כלומר - הרשע הוא בבחינת "נכסי דלא נייד" שהוא שייך כפשוטו לארץ, וכיון שזהו מקומו, לכן גם בשעת מיתתו, כמבואר שם ברבינו יונה, ה'נייד' שלו למעלה הוא רק לזמן מועט

² ויש בזה ג' חילוקי דינים: בפחות משתות קנה ואין מחזיר אונאה, שתות קנה ומחזיר אונאה ולמעלה משתות בטל מקח (ב"מ נ, ב).

נכתבים ונחתמים בו לאלתר לחיים טובים ולשלום (ר"ה טז, ב) כלומר, כל מי שהוא בגדר קביעא וקיימא' כבר בראש השנה יש לו חתימה כי זה גדר החתימה - קביעות מדרגתו של האדם, ולכן הצדיק שהוא בגדר 'קביעא וקיימא' במדרגה העליונה של 'נפש אדוני צרורה בצרור החיים' - זה ה'קביעא וקיימא' העליון, וכמו"כ להיפך, מי שנמצא ב'קביעא וקיימא' התחתון שזה הרשעים שקבועים במדרגת 'הארץ לעולם עומדת', הם ג"כ נכתבים ונחתמים בר"ה באותה מדרגה.

שבאותו מקום שהצדיקים היו דבוקים כל ימי חייהם בו יתברך שמו, באותו מקום הם יהיו גם בשעת מיתתם, כלומר - כיון שכל הוייתו של הצדיק בימי חייו מצד אור נשמתו הגנוז בלבוש מחשבתו, שהוא דבוק בו יתברך שמו, הרי שהוא ג"כ בגדר 'קביעא וקיימא' בבחינת 'נכסי דלא נידי', אלא שהוא 'קביעא וקיימא' ב'הוא מקומו של עולם' (ב"ר סח, י), זוהי מדרגת הצדיקים.

וזוהי המדרגה של ראש השנה שהצדיקים

מדרגת "ניידי" של ה'בינוני'

להיות מ'מחצה זכויות ומחצה עוונות' לרובו זכויות' שמכריע אותם למדרגת צדיק, ועי"כ הם יחתמו לחיים טובים ולשלום.

וכפשוטו אומרים שהמעשים שהאדם עושה בעשרת ימי תשובה כבר שייכים לשנה הבאה ולכן אי"ז קובע את מצב הגברא של שנה שעברה, מה שאין כן תשובה, כיון שהיא עוקרת למפרע, לכן היא מועילה גם למצב הגברא של שנה שעברה כדי לחתום אותו לחיים טובים ולשלום.

והבינונים שהם "תלויים ועומדים מר"ה ועד יוה"כ" היינו שהם נמצאים ב"ניידי" שזהו הרי הלשון בינוני שהוא נמצא בין לבין של ב' הקצוות, והרי שהוא בתנודה מצד לצד במדרגת "ניידי", ולכן כמו שמבואר שם בגמ'- "זכו נכתבין לחיים לא זכו נכתבין למיתה" שאם הם עושים תשובה הם נכתבים כצדיקים ואם ח"ו להיפך, אז להיפך... וכמו שידוע מה שכבר העירו, מדוע לא מהני שהם יוסיפו עוד מצוה אחת על מנת שעל ידה הם יהפכו

סוד התשובה של ה'בינוני - לשוב ולהיות קבוע בשורשו

שב לשורש היינו שהוא נהפך להיות קבוע בשורש, וזה א"כ התשובה של הבינוני במה שהוא נהפך להיות קבוע בשורשו.

וזוה עומק דברי הרמב"ם הידועים (פ"ב ה"ב מהל' תשובה) שבתשובה צריך שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לכסלה עוד, ועומק הדבר - אם האדם ישוב לכסלה עוד, הרי שהוא עדיין ב"ניידי", ובתשובה שלימה הרי הוא דבק ב"לא נידי" ולכן בהכרח שגדר התשובה היא שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לכסלה עוד.

וא"כ בעשרת הימים של הבינונים שבין ר"ה ליוה"כ, מתגלה עומק התשובה שהבינונים שבים בחזרה לשורשם העליון למקום

אבל בעומק יותר, לעניינא דידן - הרי כמו שאומרים חז"ל תשובה היא אותיות תשוב-ה' וכמו שהרחיב המהר"ל שסוד התשובה הוא שהאדם ישוב למקורו ולשורשו ולא סגי במה שהאדם שב מהחטא בלבד - בתשובה כזו שהאדם שב מהחטא כפשוטו זה נעשה ע"י חרטה בבחינת 'נמלק' שהאדם חוזר בו מדעת החטא, כלומר, ההבנה הפשוטה של תשובה היא שהאדם שב מדעת החטא בגדר 'נמלק', וגם אם הוא חטא בשוגג, הוא נמלק מהעדר הדעת שהביאה אותו לחטא.

אבל בעומק היותר פנימי וכמו שהוזכר מיסוד דברי המהר"ל, התשובה נקראת תשובה משום שעל ידה האדם שב לשורשו, וכשהאדם

דביקותם, ואז הם חוזרים להיות מעין הצדיקים שנאמר בהם "והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים".

מדרגת הת' שבנפש - הכח השפל שבקומת האדם, ותיקונו - להיות בגדי בויז בעולם העליון בבחינת 'יתרון האור מן החושך'

שהוא מביא קרבן לה' מפשתן - בויז בבחינת ביצה-בויז, - ע"ז אומר הקב"ה לקין (בראשית ד, ו) "למה נפלו פניך", אבל אם הוא מעלה את הנפש-ת', את המדרגה התחתונה שבנפש למדרגה של פשתן בבחינת הבויז העליון - אלו הם הלבושים הנאים שיש לו לאדם כשהוא יוצא כאן מהאי עלמא שמלבישים אותו מלבוש עליון, ובעומק, מהו המלבוש העליון שמלבישים לו? - מלבישים לו את הדבר השפל ביותר שהוא פשתן שנהפך להיות בגד עליון בבחינת "יתרון האור מן החושך" (קהלת ב, יג), והפשתן שכאן בהאי עלמא הוא פרי האדמה השפל ביותר, נהפך להיות בגדי בויז עליונים בבחינת 'דודי צח', זה עומק התיקון של מדרגת הבגדים בתפיסה העליונה שלהם. נעשה כאן השתדלות בסיעתא דשמיא לבאר מעט את מדרגת הזמן של אלול ותשרי - ירח האיתנים.

היאך מתגלה ההתכלות של הבויז דקלקול ב"תכלה שנה וקללותיה" ע"י קריאת הצ"ח קללות.

איך מתגלה בראש השנה ע"י 'תקעו בחודש שופר', ההגברה של הבל על קין ע"י הוצאת ההבל שבתקיעת שופר שמתעלה להיות השמעת קול במדרגת 'שפרו מעשיכם' דשופר.

איך מתגלה ביוהכ"פ הבויז שבעבודת כהן גדול לעומת כל השנה כולה שלא מתגלה הבגדי בויז דכה"ג אלא הבויז של כהן הדיוט, כלומר, שביום הכפורים מתגלה היחסיות שבין הבויז דכהן הדיוט לבויז של כהן גדול שזה הפרוכת שמבדילה בין הקודש לקודש הקדשים, שבקודש הבויז בא לכפר על בויז

ונתבונן להבין - בעומק מתגלה בכללות ג' מדרגות פנימיות יותר באדם עצמו, שהם - נפש רוח ונשמה, מצד הנשמה, האדם דבוק כבר עכשיו בשורשו, וזוהי מדרגת צדיק.

מצד הרוח - "והרוח תשוב אל האלקים", זוהי מדרגת בינוני.

ומצד הנפש שמקביל למדרגת פשתן בסוגיא דידן, זה צד הרשע שנמצא בכל אדם ואדם, שהרי מיסוד הרע שנמצא בעולם, אין לך אדם שאין בו שורש דקלקול, וזהו המתגלה דייקא בחלק הנפש שנקרא 'שיתופא דגופא' בלשון חז"ל, שם נמצאים חלקי הרע שבאדם.

וזהו פשתן שהוא אותיות נפש-ת', כלומר, כמו שפשתן הוא הגרוע שבפרי האדמה, כך יש את הת' שבנפש, הכח השפל שבקומתו של האדם.

והיחוד הדברים א"כ - יש בכללות ג' מדרגות, צדיקים בינונים ורשעים, ויש אצל כל אדם בפרטות את ג' המדרגות, וכאשר האדם נמצא במדרגת צורתו האמיתית - מצד מדרגת נשמה, נשמתו דבוקה בו יתברך שמו "שויתי הוי"ה לנגדי תמיד" (תהלים טז, ח) מחשבתו דבוקה בעליונים ושם מקומו - בעליונים.

ומצד הרוח הוא מתנועע בין העולם העליון לעולם התחתון וחוזר חלילה ואם הוא יוצא זך מן העולם, אז נאמר בו "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה".

ויש באדם את המדרגה התחתונה של הנפש שעליה נאמר בעומק (קהלת ז, כ) "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" שמכח כך האדם נצרך לחזור ולתקנה, וכשהוא חוזר ומתקן - אם אופן התיקון הוא בבחינת קין ע"י

מלשון בּוֹץ-בִּיצָה בבחינת 'וכפר אדמתו עמו' ב'מזבח אדמה', משא"כ בקודש הקדשים לפני ולפנים מתגלה מדרגת הבּוֹץ העליונה שזה החוט שני שמתהפך ללבן - בּוֹץ בבחינת "אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו" כמו שנתבאר, והרי שביום הכפורים הושלם מהלך נוסף בתיקון הַבִּיצָה - הבּוֹץ שבמדרגת הבּוֹץ.

ובחג הסוכות מתגלה שתפיסת הבּוֹץ התחתון של הַבִּיצָה של קין, עולה למדרגת הבּוֹץ העליון ועי"כ מצטרף קין אל הבל למדרגת 'בכורות צאנו

וחלביהן' שמתגלה ב'ולמקנהו עשה סוכות'. ואז כפי שחודד באחרונה, בכל הסוגיא של ימי הדין הללו הדין הוא על האדם אם הוא בבחינת "ניידי" או "לא ניידי", הצדיקים והרשעים הם "לא ניידי", הצדיקים "לא ניידי" מהצד העליון והרשעים הם "לא ניידי" מהצד התחתון. והבינונים שתלויים ועומדים הם "ניידי", והם צריכים לשוב בתשובה ולהפוך ל"לא ניידי".

מדרגת השמחה של הרשעים בחג הסוכות - על שזכו להיות קבועים בשורשם העליון

שהתשובה הפכה אותם מ"ניידי" ל"לא ניידי", ובתחילה מתגלה מדרגת הסוכה בחג הסוכות שהיא דירת עראי בבחינת "ניידי" והרשעים עולים מלא ניידי תחתון לניידי ואח"כ עולים ללא ניידי עליון כהבינונים כי גם מקומו של הבעל תשובה הוא לא בעולם הזה שהוא בבחינת "ניידי" אלא יתר על כן עולים למעלה לשורשם העליון ששם הוא קבוע.

זה עומק שלימות התיקון של מדרגת ה'בּוֹץ'.

וכאשר הרשעים חוזרים בתשובה, אז מתגלה סדר מדרגת השמחה של חג הסוכות מחמת שישראל זכו בדין כדברי חז"ל כידוע מאד, והרי הצדיקים זכו בדין כבר מעיקרא, בר"ה, ובעלי תשובה בעשי"ת ובפרט ביוכ"פ, וא"כ מי שמתגלה אצלם בעיקר ה'זכו בדין' בחג הסוכות זה אצל הרשעים, ולכן בשמחת בית השואבה שרים (סוכה נג, א) "אלו ואלו אומרים אשרי מי שלא חטא ומי שחטא ישוב וימחול לו" - "מי שלא חטא" הוא במדרגת הצדיק, אבל עיקר החידוש שמתגלה זה המדרגה של שמחת בית השואבה ששואבים שם מים ושואבים שם רוח הקודש, ושם זה הרי אותיות שב-א' שזה מה שמתגלה אצל הבעל-תשובה שהוא חוזר בחזרה אל שורשו, ועיקר מדרגת תשובתם היא במה

נ-צ בּוֹץ בלבביפדיה עבודה
מספר שיעור בקול הלשון 35967785

מדור מחשבה

בלביפדיה מחשבה
בוץ

בלבביפדיה מחשבה

בוץ

שורש בוץ - פשתן הוא בוץ, עפר המעורב במים שממנו נברא האדם, ושייך לחטא קין שהביא מן הפשתן - הגרוע שבפרי האדמה

דורות יכלה, וזהו 'שבעתיים יוקם קין', ויל"פ מדוע שבעה דורות, דבגמ' במסכת ב"מ (קט א) איתא שאדם שחכר מחבירו קרקע לא יזרע בה פשתן מפני שהיא מתשת כוחה של הקרקע לשבע שנים, לפי"ז מבואר שנשאר לקין שבע דורות לחיות, דהפגם שפגם הוא התשת כח השבע, ונדבק בהתשה זו, בשכן משבע ואילך כבר אין לו מציאות של קיום.

ויש לנו להבין, דאדה"ר גופו נברא מן הבוץ, אך 'ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה' - רוח ממללא, וא"כ נוסף בו רוח על העפר שבו, ובחטאו גרם ל'כי עפר אתה ואל עפר תשוב' דבזה הוא משוייך לגופו - חלק העפר. ויל"פ דמאותה נפילה של אדם הראשון 'עפר אתה ואל עפר תשוב', מאותה נפילה גם התגלה פגם של זרעו - קין, שהביא מפרי האדמה מהבוץ - מהגרוע שבפרי הארץ. ועוד יש לומר דהטעם שגרוע הוא משום זה גופא - שמגיע מהבוץ. הרי א"כ יצא שהאדם כשמאיר בו אור של 'ויפח באפיו' הוא מסולק לגמרי מן הבוץ והבוץ, אך כאשר רוחו מסתלקת ממנו מצטרף הוא בחזרה לבוץ, והבוץ מצד הפסולת שלו הוא מוציא בוץ.

ויתבאר עוד, דכידוע בדברי רבותינו אדה"ר פירש מאשתו ק"ל שנה והיה שופך זרעו על הארץ, וכאשר שופך זרעו על הארץ הרי הופך הדבר להיות בוץ, [וכאשר מתחבר למדרגת הנקבה זה מדרגת ביצה, הנקרא בזמנינו בוץ, אך כאשר מתגלה מצד הקלקול - שופך זרעו על הארץ זהו ביצה, דבוץ ביצה שורשם אחד], א"כ שופך זרעו על הארץ הרי הוא כמו בצד התיקון שהיה בוץ - 'ואד יעלה מן הארץ' לצורך יצירת האדם,

בוץ וכנגדו בוץ. לא נזכר שורש זה בחמשה חומשי תורה להדיא, אך בנ"ך נזכר כמה פעמים, הידועים ביותר במגילת אסתר, בסעודת אחשוורוש נאמר (א ו) 'חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוץ וארגמן', וכן כאשר מרדכי יצא בבגדים שלבש נאמר (ח טו) 'ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן'. וחלוקים הם, דאצל אחשוורוש נאמר אחוז בחבלי בוץ, ובמרדכי נאמר תכריך בוץ, ופרש"י תכריך בוץ - מעטה בוץ, טלית העשוי להתעטף.

ובהקדם שנבאר יסוד הענין יש לידע מציאותו, בוץ הוא בגד העשוי מפשתן, כל מקום שכתוב בד או פשתן בתורה זהו בוץ. וכן העתיק הרמב"ם בהלכות כלי מקדש (ח יג) 'כל מקום שנאמר בתורה שש או בד הוא פשתים הוא בוץ', וכן דרשת הגמ' (זבחים יח ב) 'מדו בד', שיהיה פשתן, והטעם שנקרא פשתן בד מפני שצורת גדילתו היא בד בבד.

והבנת שורש הדברים, שורש של פשתן בוץ הוא בוץ כמו שהוזכר, ובוץ מציאות ענינו הוא כאשר יש מים ועפר והדבר אינו מתייבש עדיין, הרי לפי"ז ששורש הבוץ הראשון שקיים בעולם הוא ביצירת אדם הראשון שנאמר שם 'ואד יעלה מן הארץ', לצורך יצירת האדם שנברא עפר מן האדמה, גיבל הקב"ה את עפרו, א"כ שורש יצירת גופו של האדם הוא מהבוץ. ובדברי חז"ל התפרש על מה שנאמר אצל קין ויבא מפרי האדמה, (מובא ברש"י שם) שהגרוע שבפרי האדמה שהביא קין היינו פשתן. ונאמר אח"כ לקין בעונשו שלאחר שבע

וחזר ונתקלקל כמו שהוזכר, שופך זרעו על הארץ זהו עומק נקודת הקלקול של חטא אדם הראשון.

שורש תיקון הבוץ הוא בעלייתם ממצרים שנסעו מרעמסס - לשון התמוססות

מתרוסס ומתמוסס.

ההתמוססות זו הרי ענינה שחוזרת להיות בוץ, א"כ זה ענין רעמסס שממש מוציאים את בגד הבוץ שהוא בגד של המלכות, פיתום פי - תהום בולעו, ורעמסס מתרוסס ומתמוסס וחוזר להיות מציאות של בוץ, ויתבאר דשורש נקודת תיקון בני ישראל במצרים היה במקום הזה דייקא. השורש דקלקול הוא אדה"ר שופך זרעו על הארץ, שורש בוץ דקלקול, ומתגלה הבוץ הזה מצד הקלקול ברעמסס רע-מתמוסס, אך בני ישראל כאשר הם היו במצרים הם באו לתקן את אותו מקום, הם עבדו את פרעה בבניה בפיתום ורעמסס ותיקנו את המקום שנקרא רעמסס, ועומק נקודת התיקון דמכאן ואילך רעמסס אין ענינו רע מתמוסס מצד נקודת הקלקול, אלא יוצא ממנו אחוז בחבלי בוץ וארגמן, זה הופך להיות במקום בוץ זה הופך להיות מציאות של בוץ, שורש נקודת התיקון.

ושורש התיקון כדברי רבותינו היה במצרים, שירדו לשם בגלות לברר את אותם טיפות שנפלו, היינו לברר את אותו בוץ. דאמנם בוץ הוא פשתן אך הוא לא רק הפשתן הגרוע שהביא קין, אלא בוץ הוא גם בגד חשוב, שנאמר הרי במגילת אסתר כנזכר 'גלילי זהב וכסף אחוז בחבלי בוץ וארגמן', תכריך בוץ זהו משובח, שהוא משובח ובגד הראוי למלכות, שכן כל סדר הדברים בסעודתו של אותו רשע אחשוורוש.

ובאבן עזרא כתב שהבוץ מגיע ממצרים, אמנם האבן עזרא כותב בכללות ממצרים, אבל ברע"ב על המשנה במסכת יומא דאיתא שם 'של פילוסין' כתב שהתרגום מתרגם רעמסס מלשון פילוסין, הרי שבגד הבוץ מגיע מרעמסס. וידועים דברי הגמ' במסכת סוטה (יא א) פיתום ורעמסס, פיתום פי - תהום בולעו, רעמסס כל מה שהיו בונים היה מתנוסס, רע - רעוע, מתמוסס, הרי פירוש המילה רעמסס

בוץ משורש ביצה מצד מימיות הביצה, ושייך להגדרת ביצה (שולית), וכן משורש מבצבץ ועולה

הם מבצבצים ועולים, [ובעומק היינו הך זה ואי"ז שני דברים נפרדים]. מ"מ א"כ מציאות של דבר המבצבץ ועולה זה הנקרא בוץ.

בבן יהוידע כתב לבאר טעם שביצה (המאכל, ברים - ביצים) נקראת ביצה, מצד המימיות של הדבר שנעשה שם מעין מציאות ביצה (שולית), אך כתב הבן יהוידע שהוא ג"כ מלשון מבצבץ ועולה. וכן 'כי יקרא קן צפור לפניך והוא רובצת על הביצים או על האפרוחים', שרובצת הציפור על הביצים על מנת שיבצבצו מהם אפרוחים, והגדרת אפרוח הוא ענין פורח, מבצבץ ועולה, א"כ ברור דעל שם כן הביצה

ושורש כל בוץ יש מרבותינו שלמדו [ביריעות שלמה פירש כן] שנקרא כן מאותו לשון של ביצה, כלומר דבר רך, ונקראת התאספות מים באדמה בלשון ביצה, דמיירי ביחס למה שהקרקע עדיין לא ספגה את המים ולא נתייבש, שנעשה שמה מציאות של ביצה - רכות, ומאותו שורש הבוץ ג"כ נקרא בוץ - שהוא דבר רך. אבל יש מרבותינו שלמדו שנקרא בוץ מלשון מבצבץ ועולה, ובעומק גם ביצה נקראת ביצה משום כן, דמיירי ביחס למים שאם שוקעים באדמה לא רואים אותם, וכאשר יש ביצה רואים את הבועות של המים,

מרפ"ח לאפרוח - ששורשו בביצה, וכן הביצה (שלולית) היתה תהו תהום - בפיתום ורעמסס כמו שנתבאר, הרי שביצה אפרוח מאותו ביצה נעשה מציאות שפורח ועולה, ועל שם כן זה נקרא ביצה מבצבץ ועולה. בדקות ביצה זה בץ י"ה שם י"ה הוא הפורח ועולה, וזהו שורש נקודת שנמצא בבוץ.

ויתבאר עוד שבוץ עולה בגימ' צ"ח, דמכוון הוא בצד הקלקול כנגד צ"ח קללות שבמשנה תורה. וכשנתקן, כתב הרמ"ע מפאנו עולה בגימ' 'סלח' - מדרגת סליחה. וכמוכן ששורש הקלקול, בחטא אדה"ר במה שהוזכר הביצה, שופך זרעו על הארץ.

נקראת ביצה. לפי"ז א"כ הרי שנקראת ביצה ביחס לעצמה מבצבצת ויוצאת, וכן ביחס למה שעתיד לצאת ממנה - אפרוח.

וכן מצינו עוד שהארץ מתחילתה היתה 'תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים', תהו לכו"ע זה עולם החורבן, ובבהו נחלקו רבותינו. פיתום ורעמסס - פי - תהום בולעו ומתמוסס, הרי שמתגלה בפיתום ורעמסס מעין מה שהיה תהום, וכן נקרא פיתום משון שפי-תהום בולעו, הרי שמתעורר התהו ובהו - התהום הראשון בפיתום ורעמסס. ואחרי כן נאמר בקרא 'רוח אלקים מרחפת על פני המים', כידוע מרחפת אותיות מת-רפ"ח שורש הנפילה, אך כאשר נתקן הופך

מצד התיקון של יוהכ"פ יש לחוש שמא יראה קרי, וזה טעם שאבנטו של כה"ג ביוהכ"פ משל בויז

(אבנט - אב-נטה -

ענין אב וקרי)

שהיה 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר', ומכח כך מרדכי יוצא עם תכריך בויז, שנעשה שורש לאותו הדבר, וביוהכ"פ זה תחילת שורש נקודת התיקון.

ונתפרש ביוהכ"פ שהוא שורש התיקון במסכת יומא שמתחילה עם קרי של כהן גדול בליל יוהכ"פ, ומסיימת עם קרי של כל אדם שהובטח לו שהוא בן עולם הבא אם השלים שנתו. הרי ברור שמונח שדבר זה במהות של יום הכיפורים, ויתבאר שהשורש מונח במהות יוהכ"פ, דהגמ' הרי אומרת במסכת יומא (יב ב ובעוד מקומות) באבנטו של כהן גדול ושל כהן הדיוט, דלכולי עלמא אבנטו של כהן גדול ביוהכ"פ הוא של בויז, ודנה הגמ' לגבי אבנטו של כהן הדיוט, ז"ל 'כי אתי רבין אמר אבנטו של כהן גדול ביוהכ"פ דברי הכל של בויז, בשאר ימות השנה דברי הכל של כלאיים, לא נחלקו אלא באבנטו של כהן הדיוט בין בשאר ימות השנה בין ביוהכ"פ שרבי אומר של כלאים ורבי אלעזר בר"ש אומר של בויז'.

הרי שאבנטו של כהן גדול לכו"ע ביוהכ"פ

ובמשנה ריש מסכת יומא איתא מפרישים כהן גדול שבעה ימים לפני יום הכיפורים מביתו, ובליל יום הכיפורים היה נשאר נייעור כל הלילה, שמא יראה קרי. וזה ברור בפשטות דאף דבכל לילה ישנו חשש שמא יראה קרי, אלא שבכל יום אין עיקר העבודה בכהן גדול, לעומת יוהכ"פ שעיקר העבודה בכהן גדול, ולכן צריך זהירות בדבר. אך בעומק מונח כאן שמצד נקודת הקלקול כל הקדוש מחבירו יצרו גדול, דנאמר כלל זה בנפש ונאמר בזמן, א"כ מצד נקודת הזמן יש חשש שהוא יראה קרי דייקא ביום הכיפורים, שהרי כך מסתיימת מסכת יומא מי שראה קרי ביוהכ"פ ידאג כל השנה כולה, ואם השלים שנתו מובטח לו שהוא בן עולם הבא, כלומר אם הוא רואה קרי מצד נקודת הקלקול ידאג כל השנה כולה, ואם זה מצד התיקון לא, רק מתחילה הוא לא יודע מהיכן זה לכן ידאג כל השנה, אבל אם השלים שנתו אז הקרי הזה הופך להיות להיות 'קרי בעיני ה' המותה לחסידי' יקר - קרי, כדברי הבעש"ט הידועים, ומצד כך זה הופך להיות נקודת התיקון. וכאותה הבחינה

מובטח לו שהוא בן עוה"ב, דהגמ' אומרת טעם הדבר שכל העולם רעבים והוא שבע, ועומק דברי הגמ', שהוא תיקן את החטא של הקרי, זה נקרא כל העולם רעבים והוא שבע, ושבע הוא אותיות שבע שזה שורש השבעה ימים שמפרישים את הכה"ג.

א"כ שורש הדבר שמתגלה ביוהכ"פ דלכו"ע אבנטו של כהן גדול עשוי בוץ, דהרי האבנט הוא המבדיל בין לבו לערוה, דהרי דינא דגמרא שערס אסור בכל דבר שבקדושה מפני שלבו רואה את הערוה, הרי שהאבנט מסתיר את מקום הערוה - את מקום הקרי, ועל כן האבנט הזה הוא בוץ, כלומר הוא אבנט שבא לתקן את מקום הקרי.

בלשון אחרת והיינו הך, הוזכר פעמים הרבה, אבנט זה נוטריקון אב-נטה, כלומר האב נוטה, ושייך זה לביאה שלא כדרכה שבא עליה בהטיה, כדאיתא ריש כתובות ועוד, דבא עליה כדרכה זה האב המוליד כסדר, בא עליה שלא כדרכה, או ח"ו מאחוריה או באופן של הטיה, ושורש הדבר שנקרא הטיה דקלקול, משופך זרעו על הארץ, הוא נקרא אב דקלקול, אב של נטיה, הוא לא הולך באורח מישר אלא הוא מטה את אותה פעולה, וזה בעומק הנקרא 'אבנט', א"כ אבנט בא לכפר על מציאות הקרי.

הוא של בוץ, ובשאר ימות השנה של כלאיים, ובאבנטו של כהן הדיוט נחלקו חכמים האם הוא עשוי מכלאים או עשוי מבוץ, (בוץ היינו פשתן לבדו, וכלאים היינו שצמר עמו).

א"כ הרי לכו"ע אבנטו של כהן גדול ביוהכ"פ הוא עשוי בוץ, ונתבאר העומק, בר' צדוק שהוא בא לתקן את חטא קין, מה שקין קלקל והביא מפרי האדמה מן הפחות שבפרי האדמה - פשתן, ביום הכיפורים הוא מתקן את אותו מדרגה, ולכן בגדי כה"ג בבוץ. אך נאמר יתר על כן, דמונח כאן שיוהכ"פ הוא בא לתקן את מדרגת הפשתן הוא בא לתקן את מדרגת הבוץ, דהרי נתבאר לעיל שורש פגם קין שהביא מפרי האדמה פשתן הוא בחטא אדה"ר ששפך זרעו על הארץ שנעשה בוץ, וחטא קין הוא רק ענף היוצא מקלקול אדה"ר, מה שהביא פשתן, שהוא מאותו שורש של בוץ. הרי א"כ שיוהכ"פ שפירשו רבותינו שמכפר על חטא קין ולכן מביאים אבנט של בוץ, א"כ הוא לא מכפר רק על האבנט של בוץ של קין, אלא על שורש החטא, הקרי שהיה אצל אדה"ר, ומבואר לכן שביוהכ"פ צריך זהירות של כהן גדול שמא יראה קרי, מאותו שורש שהאדם הראשון ראה קרי, וכן יתפרשו דברי הגמרא שמי שראה קרי ביוהכ"פ והשלים שנתו

סדר עבודתו ביוהכ"פ לתקן הבוץ, ולכן פורסים סדין של בוץ, ועובר את הפרוכת של הבוץ לבוץ הפנימי ובוזה מתקן ומעלה הבוץ מפשתן הגרוע לבגדי מלכות

בגמ' הטעם דבעינן דוקא סדין של בוץ, שיהיה היכר שכל עבודת כהן גדול ביוהכ"פ עיקרה אינה אלא בבוץ, והרי הטבילה נמצאת בחוץ, בבית המוקד ששם היתה מקום הטבילה, א"כ כאשר בא להיכנס לבית קדשי הקדשים הוא עובר את הפרוכת של הבוץ, מלבד מה שעבודתו בפנים היא בבוץ, שלא יעשה קטיגור סניגור לכן לא יכול להיכנס בבגדי זהב, אלא גם בכניסה לבית קדשי הקדשים יש פרוכת להבדיל בין הקודש לבין קודש הקדשים והיא

יתר על כן הרי כנזכר מדברי הרמב"ם כל מקום שכתוב בתורה שש או בד אינו אלא בוץ, ויסוד דבריו מהגמרא. והיה הבוץ במשכן ובמקדש, בבגדי כהן הדיוט שהיו ארבעת בגדיו כולם עשויים מבוץ, ובמשכן עצמו היה בוץ, בפרוכת להבדיל בין קודש הקדשים למקדש היה שם בוץ, אמנם בפסוק לא כתוב המילה בוץ אלא שש, אך כנתפרש שש היינו בוץ.

אומרת המשנה שכאשר הכהן גדול בא לטבול פורסים בינו לבין העם סדין של בוץ, ונתבאר

הדברים, זה הטבילה התחתונה של יוהכ"פ שכהן גדול מתקן שפורסים לפניו בויז, זה החלק התחתון של התיקון. אבל התכלית של הבויז היא לא רק לצאת מהבויז שמצורף לבויז, אלא להעלות את הבויז, ועלה והופך להיות נוי ובגדי מלכות, כמש"כ חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בויז וארגמן, ומרדכי יצא לבוש בתכריך בויז, כלומר זה הופך להיות בגדי מלכות, זה השורש של כהן גדול שנכנס לפני ולפנים, מצד הכניסה שלו לפני ולפנים הבויז חוזר ומתעלה למדרגת השורש שלו, לא רק שהוא מתנתק בטבילה החיצונית, שאז הוא מנתק את הבויז מהבויז, אלא בכניסה העליונה שהוא נכנס לבית קדשי הקדשים עם בגדי בויז הוא מעלה את הבויז שהופך להיות בגדי מלכות, זה נקרא בויז שיש בין קודש הקדשים לקודש. בקודש הקדשים הבויז הוא בגדי מלכות, מחוץ לקודש הקדשים הוא בויז שנפל לגמרי לבויז, [או אע"פ שאינו נפול לגמרי מ"מ עדיין לא הפך להיות בגדי מלכות].

עשויה מבויז, ועובר אותה רק ביוהכ"פ, בזאת יבא אהרן אל הקודש' - פעם בשנה ביוהכ"פ, הרי שיש בויז הן בחוץ ויש בויז הן בפנים, ויש בויז שבא בבגדו. נבאר מהו הבויז בחוץ ומהו הבויז בפנים, הבויז בחוץ כמו שהזכרנו יש בויז ויש בויז, הבויז בחוץ מצד הצירוף התחתון של הבויז הוא נופל למדרגת הבויז, יש כלל בבית המקדש כל המיסך רגליו טעון טבילה, כלומר השורש של הדבר שלכן צריך מציאות של טבילה, [על אף שביוהכ"פ הוא טובל לאו דווקא מדין מיסך רגליו, אלא חמש טבילות ועשרה קידושין של ידיים ורגליים, מ"מ מצינו שזה שורש הטבילה], היא שייכת למיסך רגליו, והרי יש נפנה מלפניו ומלאחריו, ונשתנו האם בעיני קידוש ידיים ורגליים או טבילה, תלוי בין עושה צרכיו למי רגליים, אך מ"מ בהגדרה הכללית של הדבר מקבילים הם אהדדי, הרי שמונח בו השורש של מציאות הטבילה מהצד התחתון של הטבילה, ובא לתקן את המקום של הקרי של הנפילה, שזה שורש שהבויז נופל למדרגת בויז, זה מה שהוזכר בראשית

בכניסתם לארץ טמנתם רחב בפשתים, שהיתה ממשפחת עושי הפרוכת והבויז הוא בויז עליון

של רחב שהטמינה אותם בפשתי העץ שהוא בויז, והם נשבעו לה שיצילו אותה, תקוות חוט השני שהיא שמה בחלון, זה הטעם שבית המשפחה הזו נקראים בית בויז אשבע לשון אחד בחז"ל. אומרים חז"ל לשון שני שהוא על שם שהיו אותה משפחה עושים פרוכת לבית קדשי הקדשים, שהיא עשויה מבויז פשתן.

וזוהי שלמות יציאה ממצרים, תיקון הבויז התחתון, והעלאתו בכניסה לא"י לבויז העליון, ויתר על כן לכניסה לקה"ק, וכנתבאר.

הדוגמה השורשית לזה, הוא בבחינת בני ישראל שירדו למצרים מכת חטא אדה"ר ק"ל שנה שזה הפך להיות מדרגה של בויז, וביציאתם ממצרים, התכלית של היציאה ממצרים היא להיכנס לארץ ישראל, ומצינו בכניסה לארץ כל המעשה של שני המרגלים - יהושע וכלב, שנכנסו אצל רחב 'ותטמנם בפשתי העץ'. ובדברי הימים כתוב שיש משפחת בית בויז והיא נקראת אשבע, אומרים חז"ל מה היא משפחת בית בויז שנקראת אשבע, מזרעה

בוץ - פשתן נקרא בד מפני שעולה בד בבד, ושייך למה שהכהן גדול נמצא בקה"ק לבדו

בכניסה לבית קדשי הקדשים, שהיא כניסה לבדו, אז צריך להיכנס לבדו לבית קדשי הקדשים, עם בגד שעליו נאמר עולה בד בבד שמה הוא נמצא לבדו.

וברור ופשוט הדבר מה הזכרנו בהתחלה 'כל מקום שנאמר שש או בד אינו אלא בוץ', שהטעם שנקרא בוץ מפני שעולה בד בבד (מהגמ' זבחים), הוא עולה לבד הוא עומד לבדו. ושייך לעבודת כהן גדול שנמצא לבדו, והיינו

פשתן מכחיש כח הקרקע שבע שנים, וזהו עומק כניסתם לארץ שמגרשים שבעה עממין, ועומדין 'עם לבדד ישכון'

וכשבאים ונכנסים לארץ ישראל הרי באים לברר את הבוץ, ומתגלה פשתן שהוא מכחיש ז' שנים, זה נאמר במקום, ובנפש הוא גורם, להכחשת ז' עמים ומגלים את ה'הן עם לבדד ישכון', מדגישים כשבאים להיכנס לארץ ישראל, זהו בבחינת הן עם לבדד ישכון זה ישראל, נכנסים הם כמו כהן גדול שנכנס לפני ולפנים שנכנס בבגד בוץ, וכמו שהוזכר בד בבד הוא נכנס לבדו, ובני ישראל באים להיכנס לארץ ישראל שהליכתם במדבר היא במדרגת הן עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב, אז הם הבד בבד, וכשהם נכנסים לארץ מדין פשתן הם מכחישים את השבע, שזה מה שנאמר להכרית כל נשמה של שבע האומות, זה עומק הכניסה לארץ ישראל, ישראל קונים את הבד שבפשתן לבדד ישכון, וכח ההכחשה של ז' שבפשתן חל על ז' עמים.

כמו שבמדרגת מקום אז פשתן מכחיש את הארץ שבע שנים, כן במדרגת נפש כשבני ישראל נכנסים, ושורשם כלב ויהושע שנכנסו במדרגת פשתן כמו שהוזכר, בכניסתם לארץ ישראל הם מגלים את ההכחשה של השבע, אך כאן זה לא רק מדרגת מקום, אלא מכחישים את השבע אומות, וזה מה שנאמר 'לא תחיה כל נשמה', מכחישים את שבע אומות, וזה מכח כניסת בני ישראל בד בבד במדרגת פשתן.

לפי"ז הגדרה עמוקה מאוד, דהרי הזכרנו אבנטו של כהן גדול ביום הכיפורים עשוי

ונבין עוד, דהרי הזכרנו את הגמ' בב"מ שכשזורעים בקרקע זרע פשתן שבע שנים היא מכחישה את כוחו, כשבאים להיכנס לארץ ישראל לפי חשבון זה, ארץ ישראל על שם ישראל היא נקראת ארץ ישראל, אולם מצד אומות העולם היא נקראת ארץ כנען, כנען היה מזרעו של חם כנען ומצרים, זה מאותו שורש - מחם. אז כמו שבמצרים מצד הקלקול היה את הביצה כמו שהוזכר, כן הדבר בארץ כנען זה ארץ ישראל, אף בה נתגלה ביצה דקלקול כמצרים, אולם בתיקון מתגלה בארץ ישראל ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, אבל זה כשישראל על אדמתם, אולם כשאין ישראל על אדמתם מתגלה שהמים שהם יורדים על הקרקע הם הופכים להיות ביצה בארץ ישראל. וכידוע הרי שבתקופות רבות ארץ ישראל היתה מלאה ביצות. אבל הם באים עכשיו להיכנס לארץ ישראל זהו על מנת להעלות את הבוץ בוץ להעלות את הדבר. הרי הם נכנסים לארץ ישראל בבגדי פשתן שטומנת אותם רחב, שתחילה היתה זונה, חז"ל אומרים בספרי שכאשר היה סוטה וצריך להשקות אותה ולפרוע את ראשה ולגלות את ליבה, אומרים חז"ל שהיו פורסים בגד בוץ שהעם לא יראה אותה, ברור ששורש הדבר ברחב דקלקול שהיא בבחינת אשה זונה, שם אותו שורש של כל סוטה שנדבקה בבוץ דקלקול.

לפי"ז זה נפלא מאוד, כהן גדול של יוהכ"פ וכהן גדול של כל השנה, דביוהכ"פ לכו"ע לובש בויז בלבד, ובמשך כל השנה כולה לובש כלאים, והטעם לפי הנ"ל דבכל השנה אינו נמצא לבד, ולכן צריך ללבוש צמר ופשתים יחד, אבל ביוהכ"פ שהוא נכנס לפני ולפנים הוא נכנס למקום שהוא לבד, לכן צריך ללבוש דייקא מציאות של בד בבד, הוא לובש בויז. הפנימיות של יוהכ"פ היא אבנט שהוא נכנס איתו לבית קדשי הקדשים, אז שורש הדבר הוא שבמדרגה של בד בבד, משא"כ כל השנה כולה הוא מתערב יחד אהדדי.

לכולי עלמא מבוץ, אבנט של כל השנה עשוי כלאים, ונחלקו באבנט של כהן הדיוט האם עשוי כלאים או עשוי מבוץ. והרי כלאים היינו צמר ופשתים, דבעלמא 'לא תלבש צמר ופשתים יחדיו', ובבגדי כהונה הותר ללבוש צמר ופשתים. והרי שורש מה שנאסר ללבוש צמר ופשתים ביחד שזה שעטנו, מהלך פשוט יש בזה שהפשתן סותר לצמר, ונאמר יתר על כן, דכיון שפשתן הגדרתו היא בד בבד, כשמעורב עם ההפוך שלו שהוא צמר אז הוא כבר סותר את מציאות הלבד של הפשתן, זה גופא הקלקול של ללבוש שעטנו, אם לובשים שעטנו כלומר שמפילים את הפשתן מהמדרגה העליונה שלו, על בד, לבד.

הגדרת בני המצרים היא כעובר במעי אמו, ששוכן לבדו וא"א להצטרף עמו, ומכאן זה תקנו שורש איסור כלאים לצרף הפשתן שעומד לבדו עם צמר

הגדרת בני ישראל במצרים היתה כעובר, כדרשת הפסוק 'לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי' - כעובר בתוך מעי אמו, ושורש עובר בתוך מעי אמו הרי הוא בביצה, שהיא שורש היצירה, ששם זה לא הפך של להיות לבד, אלא ביצה שמשם נוצר האדם.

והרי היפך מציאות של 'עם לבדד ישכון' זהו עובר במעי אמו, מקומו עם מישהו אחר זולתו, עובר ירך אמו, הוא לא נמצא לבדו, אין לך מישהו הפוך ממה שנמצא לבדו מעובר שנמצא במעי אמו, מצד אחד הוא מנותק מכל העולם, אבל ביחס לאמו הוא מצורף אליה אז הוא לא נמצא לבדו. זה מדרגת בני ישראל שנמצאים במצרים, לברר את אותו בויז של הבויז בקין ששורשו אדם הראשון שזה כל מהלך הדברים שהוזכר בראשית הדברים.

בני ישראל כשיוצאים ממצרים הם מתקנים את אותו בויז, כמו שנזכר, ועיקר הבויז התגלה בפיתום ורעמסס, וברעמסס בפרטות, ומרעמסס הם עכשיו יוצאים משם, וכמו מרדכי, ד'מרדכי בדורו כמשה בדורו, א"כ כמו שמרדכי יצא עם תכריך בויז וארגמן,

השורש של איסור כלאים הוא שאם לובשים צמר ופשתים יחד אז מאבדים את ההארה של שורש הפשתים שהוא עשוי בד בבד לעצמו, זה עומק האיסור ללבוש מציאות של כלאים, ואם לובשים פשתן כלאים גורם שאם לא מאיר לו האור של הבד העליון הפשתן נופל לתתא, למדרגת מצורע 'בדד ישב מחוץ למחנה', ועל ידי כן מתגלה שהוא נופל מבד בבד והוא הופך להיות מצורף לביצה. הרי שאם מחברים את הבד לשורשו העליון הוא מאיר מהאור של פשתים למעלה, אבל אם לובשים כלאים שעטנו נאבד האור העליון, והבויז הזה מצטרף לביצה.

ומהות כל ביצה הוא מקום שהדברים מתערבבים יחד ומצורפים, ובביצה כמו שנאמר לשון הפסוק ורבותינו הרחיבו 'רגליהם טבעו בביצה', ובפסוק מצינו לשון של טביעה, 'טבעו בים סוף', והכוונה שם הרי שבני ישראל כאשר עברו בים הפך הים להיות חרבה יבשה, וכשחוזר הים לאיתנו הוא הופך להיות בויז, זה נקרא טבעו בים סוף, [הדברים כמעט מפורשים בחז"ל, שזה הגדרה של ביצה]. וברור לפי"ז, שהרי

ואצלם א"כ הבוץ והביצה נצטרפו יחד לבוץ כלומר נצטרפו יחד אצל מצרים ואז מתגלה שהבוץ שייך למצרים.

לפי"ז זה ברור הרי כתוב 'ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה ואחרי כן יצאו ברכוש גדול', היה שני שלבים של רכוש גדול, היה שלב אחד של רכוש כשהם יצאו ממצרים, והיה שלב שני של ביזת הים. דהוציאו ממצרים 'ושאלה אשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב ושמלות', ומבואר החשיבות הגדולה להוציא שמלות ממצרים לפי מה שנתבאר, דעומק השמלות שהם הוציאו ממצרים, את ההארה של הבוץ מרעמסס, זה השמלות שהם הוציאו ממצרים, אבל כשזה היה במצרים הם היו עובר בתוך מעי אמו, עכשיו הם יוצאים ממצרים שהופך להיות שהם עומדים לעצמם.

השורש לזה הוא במשה, אז הם מבררים את זה ביציאה מרעמסס, שהרי הנסיעה הראשונה היתה כמו שמפורש בפסוק היציאה הראשונה היתה 'ויסעו מרעמסס לסוכות', הם הוציאו מרעמסס את התכריך בוץ, זה מה שהם הוציאו מרעמסס. הוציאו מרעמסס את הבוץ, א"כ השאירו את אותה הביצה למצרים, ומכח כך מצרים טובעים בים, כפשוטו ודאי שהוא מידה כנגד מידה ש'הם ביקשו להלקות את ישראל במים אז הם לקו במים, אך עומק דברי חז"ל הם, שהרי יכלו ללקות במים בצורות שונות, ולקו במים דוקא באופן של ביצה, כי הביצה הזו נשארה לחלקם של המצרים, ועל ידי כן בני ישראל הולכים בחרבה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם, אבל למצרים נשאר כוח הביצה, הביצה הזו מתגלה אצל המצרים ומכוח כך טובעו בים סוף הם טובעים בתוך הים, נמצאים באותו מדרגה של ביצה,

ביציאתם ממצרים נסעו מרעמסס לסוכות - תסוכני בבטן אמי, וזה ענין הגשם בסוכות שהופך לביצה, ונופל הבית, כתפילת כה"ג על אנשי השרון 'שלא יעשו בתייהם קבריהם'

אז אם יורד מים כראוי הם נבלעים בקרקע כך טבע המים. אך אם יש ריבוי גשמים, ירד גשמים עד שתסרח המקפה, הרי הופך להיות להיות ביצה ובוץ, זה נקרא רבו שופך לו קיתון על פניו, כלומר המים האלה במקום שהם יבלעו בדבר ויהיה שורש ליצירת האדם, מצד נקודת הקלקול הם הופכים להיות מציאות של ביצה, זה עומק נקודת הקלקול.

ומצינו בתפילת כהן גדול בשעה שהוא היה יוצא מבית קדשי הקדשים, שהתפלל שלא ישמע את תפילתם של עובדי דרכים שמבקשים שלא ירד גשם, זה צד אחד, ומצד שני היה מתפלל על אנשי השרון 'שלא יהיו בתייהם קבריהם', ויתבאר מה שהתפלל על זה דיקא אז, דכפשוטו ודאי הוא משום שהוא זמן מסוגל לתפילה, אך יש לבאר מה שהתפלל

לפי"ז נפלא מאוד, 'ויסעו מרעמסס - לסוכות', סוכה כידוע זה מדרגת עובר במעי אמו בבחינת 'תסוכני בבטן אמי', א"כ עומק מה שהם נוסעים מרעמסס לסוכות, שהיו במצרים כעובר במעי אמו מצד הקלקול ששם היה מתגלה צד הטבעי במים, זה עובר במעי אמו כמו שנתבאר. הם יוצאים עכשיו מרעמסס והם מוציאים את אותם בגדים, עכשיו כשהם נוסעים לסוכות הם נוסעים לסוכות דתיקון, היפך מה שהם היו במצרים שזה היה מדרגת הקלקול, עכשיו מתגלה מציאות של סוכות.

וסוכות הרי כמו שאומרת הגמ' או סוכות כפשוטו ממש שאנחנו עושים סוכות זכר לסוכות כפשוטו, בסוכות הושבתי את בני ישראל ממצרים, או זכר לענני כבוד, ועננים עננים שמורידים מים. עננים שמורידים מים

כך עכשיו שהוא יוצא מבית קדשי הקדשים הוא מאיר את הארת הבוץ לתקן אותה, כמו שהוזכר בוץ בגימטריא סלח, שכל מהות עבודתו בכלל ובבית קדשי הקדשים בפרט היא למצוא את מציאות הסליחה לבני ישראל, וסילחה זו היינו הבאה לכפר כמו שהוזכר על חטא קין שהביא מפרי האדמה, ויתר על כן שורש חטא אדה"ר שהוא במדרגת קרי. קין הביא מפרי האדמה כלומר הביא מן המופחת, ע"כ ביוהכ"פ לוקחים שני שעירים שוים, גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל, כלומר לוקחים הפוך בדיוק ממציאותו של קין שלקח דבר שהוא שפל, הגרוע ביותר פרי האדמה, דייקא לוקחים דבר שווה, ונותנים הן למציאות הטוב את השווה והן למציאות הרע את השווה, הרי היו עושים גורלות אחד לה' ואחד לעזאזל, היפך ממציאות לקיחת הדבר שהוא דבר שפל.

על זה בפרטות, דשורש בתייהם קבריהם הוא בפיתום ורעמסס, ושורשו התווה הראשון כמו שנתבאר, א"כ ברור שכשהוא יוצא מבית קדשי הקדשים בשלום היינו שתיקן את הבוץ כמשנ"ת, ועבר את הפרוכת שהיתה עשויה פשתן, היתה עשויה מבוץ, ונכנס לבית קדשי הקדשים, ובה הוא מברר את הבוץ מהבוץ, והוא מעלה את הבוץ בחזרה לשורשו, אז חוזר ומתפלל 'על אנשי השרון שלא יהיה בתייהם קבריהם', שלא יהפך להיות מציאות של בוץ, זה מתפללים כשיצאים מבית קדשי הקדשים, כי שמה מאיר ההארה שהוא בירר את מציאות הדבר כמו שנתחדד.

ויתר מכן, מכח ההארה של כהן גדול ביום הכיפורים ובפרט בקודש הקדשים הוא מברר את שורש הבוץ שנתבאר שנכנס עמו בלבשו אבנט לפני ולפנים מעין מדרגת הפרוכת להבדיל בין קודש הקדשים לקודש, ומכח

קלקול דעשיו הוא מכח הריבוי, כריבוי מים שגורם לביצה, וזהו שביקש מיעקב שילעיטוהו ולא כדרך אכילה המאכל שהכין לאבילות - עדשים או ביצים

עשו הריבוי של הדבר באופן שאין לו מציאות של כלים, אור כריבוי שלמעלה ממציאות הכלי זה חלקו של עשו, אלו הם מלכי אדום שמתו כידוע עד מאוד. ולעומת כך יעקב אמר 'יש לי כל', כלומר יש לו כל מה שהוא צריך, יש לו כל יש לו כלי לקבל את הכל, זה נקרא כל-כלי כידוע בדברי רבותינו, לעומת כך עשו אומר יש לי רב יש לי ריבוי, אבל הריבוי שיש לו הוא מעבר לאפשרות שלו לקבל.

א"כ בענינו, מים שיורדים בקרקע ונכנסים לדבר אז מתקבל הדבר כמו שראוי, אבל אם נכנסים ריבוי של מים הכלי לא יכול לקבל אותם וזה בחינת 'יש לי רב', כאשר יש ריבוי הדבר אינו מתקבל, זה חלקו של עשו, זה השפע שעשו מקבל, חלקו של עשו שמתקבל הוא אותו חלק מעיקרא שמשורש יצירת אדה"ר וייצר את האדם עפר מן האדמה, חלק

ותוכן מה שנותנים שעיר אחד לעזאזל, שורשו במה שעשו מבקש ברכות מיצחק אבינו, הוא מבקש ברכה אחת, וישא קולו ויבך, ויצחק ברכו מטל השמים וכו', הרי שהשאייר לו עדיין מציאות של ברכה, ושורש מה שברך אותו 'והיה כאשר תריד ופרקת עולו מעל צווארך', זה כוחו של עשו. בלשון ברורה ופשוטה כאשר מתגלה המים כראוי אז מתגלה שהמים נבלעים בקרקע והופכים להיות מקום קבלתם, ובעומק זה נקרא הרי בלשון הגמ' במסכת תענית רביעה, כלומר מים היורדים על הקרקע הם בבחינת רביעה, כמו זכר ונקבה שמולידים גם המים היורדים על הקרקע יוצרים מציאות של תולדה.

אבל בכוחו של עשו, דמציאותו הריבוי, כמו שמצינו שיעקב אבינו אמר יש לי כל, עשו אמר יש לי רב, כלומר ריבוי, הרי מתגלה מכוחו של

נכנסים כרגע לעדשים בבחינת דצ"ך עד"ש באח"ב שזה סוגיא לעצמה, אלא מתייחסים עכשיו לביצים], הרי ששורש הסעודה הזו הוא מה שמבירים את האבלים באכילת ביצים. וברור ופשוט שאין זה מקרה מה שלביצה דוקא אין פה, אלא עומק נקודת הדבר שאבלים אוכלים ביצה חשבונו כמו שהוזכר, שורש יצירת האדם מן האד יעלה מן הארץ נעשה ביצה, גיבל את עפרו הוא אינו ביצה, אולם עפר אתה ואל עפר תשוב הוא חוזר להיות ביצה, זה שורש מציאות המוות, לכן בעומק אבלים אוכלים ביצים.

בדרך רמז כתוב ברמ"ע מפאנו המילה בוץ בא"ת ב"ש מתחלפת בא"ת ב"ש, ב' מתחלף לש', ו' מתחלף בפ', צ' מתחלף בה', עלה בידינו שפה מלשון שפתיים, שפתיים זה רק ההכפלה של השפה, אבל אין לו פה, הרי שהבוץ הופך להיות אצלו היפך של השפה אין לו מציאות של פה, לכן אוכל בוץ - ביצים, זה מאכלו. אותה סעודה היה בה ביצים כלומר נתקלקל מציאות הבוץ, השורש שאין כוח של פה. ונבין עמוק, 'אד יעלה מן הארץ' לצורך יצירת האדם כי עדיין לא היה אדם שיתפלל על גשמים כמ"ש רש"י, היינו כח הדיבור שבאדם, והרי שמתגלה עכשיו אצל המת אבל אין לו פה, הרי שוב מתגלה אותו מהלך של מים שעולים אבל לא מצד נקודת התיקון, ולפיכך לא הופכים להיות גיבל את עפרו, אלא הם הופכים להיות ביצה, זה מאותו שורש של אבל שאין לו פה. וברור הדבר שכל כחו של עשו שקיבל את הבכורה ולאחר מכן הברכה השורש הוא בבכורה, וכח הבכורה שלו הרי הוא מכוח הביצה, מכוח הביצה, (שורש הזרע בביצים של הזכר) זה כוחו של עשו.

המים שלא נבלע בעפר ונעשה מעפר ומים אלו ביצה, ועל זה נאמר כי עפר אתה ואל עפר תשוב, ועשו לוקח לחלקו את אותו חלק, לכן הוא אומר על עצמו הנני הולך למות כי הוא נטל לחלקו את העפר אתה ואל עפר תשוב, ומתגלה המיתה מכוח שאין צירוף של האד יעלה מן הארץ לצורך יצירת האדם שגיבל את עפרו אלא הופך להיות ביצה, אז עשו מהותו הנני הולך למות מכוח שהוא הופך להיות מציאות של ביצה.

שהרי עשו אמר הנני הולך למות כאשר הוא בא למכור ליעקב את הבכורה, 'מכרה כיום את בכורתך לי', ונתן לו יעקב לחם ונזיד עדשים, אך לא באופן של מאכל אלא 'הלעיטני נא', כשאנחנו מציירים את זה בצורת אדם מה הוא הלעיטני נא, שופכים לו את הדבר והוא לא מתקבל קימעא קימעא, הרי הוא באותו מידה בדיוק של ריבוי השפע בלי שאפשר לקבל אותו, ומקביל ממש לירידת גשמים מעבר לשיעור הנצרך, זה נקרא מדרגת הלעיטני נא, והוא גם בחינת שופך לו רבו קיתון על פניו מאותו תפיסה, הרי שעשיו מברר לחלקו את שורש היצירה של אד יעלה מן הארץ לצורך יצירת האדם אבל לא באופן של גיבל את עפרו, אלא באופן שזה הופך להיות מציאות של קלקול, ביצה.

לפי"ז נבין בעומק, דמאכל אבלים כמו שאומרת הגמ' בב"ב (טז ב) או עדשים או ביצים, והטעם שביצה עגולה ואין לה פה, כך אבל אין לו פה, א"כ כשאומר עשיו 'הנני הולך למות' הוא באותו יום שהיה ימי אבלו של אברהם אבינו כמבואר בחז"ל, ויעקב הכין עדשים, ולכאורה באותו מידה הוא גם הכין ביצים, [לא

עשיו הוא בכור שנוצר מהטיפה - הביצה הראשונה של הקלקול, וחלקו בשעיר לעזאזל שהוא מדרגת הבוץ התחתון - העומד כנגד השעיר לה' שמתקן הבוץ

היה ראשון, ובעומק הגדרת הדבר, יעקב אבינו כשהוא נוצר ראשון אז נתקן אצלו מדרגת הביצה, עשו שנוצר שני הוא הגיע למדרגת

שורש הבכורה שלו היא ביצה דקלקול, היא לא ביצה דתיקון. הרי מצד ההריון שלו עמו הוא היה טיפה שניה, אולם מצד הלידה הוא

הוא מברר את הבוץ מהבוץ כמו שנתבאר, אבל לעומתו יש שעיר אחד לעזאזל, מה הוא השעיר לעזאזל, אם בצד של בית קדשי הקדשים נתקן בוץ אז הצד השני של שעיר לעזאזל נשאר לחלקו הַבִּיצָה והבוץ, זה מה שנשאר לחלקו של עשו בשעיר אחד לעזאזל שמתגלה, כל הוויתו אינו אלא מציאות הבוץ כמו שנתבאר.

ומבואר מה דאיתא בשעיר לעזאזל 'עד שלא הגיע לחצי ההר הוא נעשה איברים איברים', כשהוא נעשה איברים אז לא רק כפשוטו שנעשה איברים איברים, אלא הוא נעשה חתיכות חתיכות קטנות, ויתבאר מה שהוא נעשה חתיכות שהוא כענין מבצבץ שנעשה בו מציאות של בץ של בצבוץ, זה כל הוויתו שהיה מציאות שלימה והופך להיות פירורים חתיכות חלקים, זה מהותו של עשו, כל הוויתו אינו אלא בבחינת הביצה, וזה הופך להיות כל אותו שעיר כמו שהוזכר, היפך שעיר אחד לה' שלוקחים מדמו ומכניסים לבית קדשי הקדשים בבגדי בוץ, אורגים את הפרוכת בבוץ, מתברר הבוץ וחלקו הפנימי הוא נכנס לבית קדשי הקדשים, זה שורשו זה הוויתו, זה כניסתו לבית קדשי הקדשים. א"כ ביררנו יש את שורש הבירור שאברהם מברר, יעקב לוקח לחלקו לברר את הביצה, עשו נשאר בחלקו הביצה דקלוקל, יעקב מברר במצרים במדבר בכניסה לארץ ישראל בד בבד, זו מדרגתו של יעקב.

ביצה דקלוקל, הרי הוא רצה להרוג את אמו כשהוא היה ברחם אמו, אם הוא היה הורג את אמו ברחם אמו היה נשאר תמיד במדרגת ביצה, זה מדרגתו של עשו הרשע, וכל כוח הבכורה שיש לו מדגשים הוא מדין הביצה.

נרחיב עוד בחלקו של עשיו, וייצר את האדם עפר מן האדמה, יצירת האדם היא מהמים והעפר כמו שהוזכר ביצה, נופח בו נשמה, עכשיו הוא הופך להיות רוח ממללא. אבל אם הוא מת מסתלק הרוח ממללא והוא חוזר לעפר כמו שנתבאר. אבל אדם הראשון בתחילה נברא עפר מן האדמה, זה חלקו של עשו, זה הביצה זה שורשו, זה כל קומתו, זה הוויתו, מים שלא נבלעו בעפר. יעקב אבינו לוקח לחלקו גם את הברכה של יצחק כמו שאומרים רבותינו ואז הוא לוקח לחלקו את הבירור של 'ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה', הרי שבא לברר את הביצה כמו שהזכרנו ששורש ירידת מצרים ויציאה ממצרים קריעת ים סוף כניסה לארץ ישראל הכל בבחינת פשתי בוץ, כל חשבון הדברים שנתבאר, הוא בא לברר את הביצה, אבל החלק שלא בירר יעקב נשאר לחלקו של עשו, א"כ עשו נשאר במדרגה של ביצה, עשו נשאר במדרגה של ביצה כמו שנתבאר, אבל שאין לו פה, הנני הולך למות, זו מדרגתו של עשו כמו שנתבאר, זו כל הוויתו ותו לא.

ועשיו חלקו בשעיר לעזאזל, שהרי לבית קדשי קדשים נכנס כהן גדול עם בגדי בוץ,

יעקב מדרגתו לבד, ובאופן זה נאבק עמו שרו של עשיו, וזה שורש העליטני - עלטה - חושך - לבד

לחלקו את הפשתים לברר מדין מידו בד בד בבד, אז כאשר בא שרו של עשו להילחם עם יעקב הוא בא להילחם איתו דייקא באופן שנמצא לבדו.

לפי"ז ברור עוד, שעל דרך כלל האדם נמצא לבדו כשהאדם עושה צרכיו, וזהו מצד נקודת

לפי זה ברור ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירך יעקב, שהגיע שרו של עשו כאשר יעקב אבינו היה לבדו, לפי מהלך הסוגיא זה ברור מאוד, הרי עשו לקח לחלקו את הביצה את הבוץ, ביצה ובוץ זה תערובת דבר שנכנס לתוך דבר אחר הוא מעורב בו, יעקב לקח

אסור ירך ימין או אסור ירך שמאל, אומרת הגמ' דעת נוטה ירך ימין, ונחלקו בכך חכמים. ובעומק הוא לא נגע רק בירך עצמו, אלא נגע במה שנמצא בנקודת האמצע של הירך, (וזהו דעת) שהוא אות ברית קודש.

הרי זה מה שאומרים חז"ל שפגע בתמכין דאורייתא, שזה תפיסת הממון. ישנה הבחנה כללית שרגליו של אדם הם ממנו של אדם שמעמידו על רגליו, אבל הממון לא מתגלה רק ברגליים, אלא מתגלה במה שיוצא מבין הרגליים, שאחרי שהאדם מת זרעו יורש אותו, והוא ממקום אות ברית קודש שהוא זרעו שם נקודת ירושתו. ישנה הבחנה שברא כרעא דאבוה, ובעומק יש נקודת אמצע ביניהם, והגדרה דקה בזה שכשיש ימין ושמאל - רגל ימין ורגל שמאל, אז השורש שלהם הוא בנקודת האמצע, ושם שורש הירושה שם שורש הממון וכו'. אבל מ"מ א"כ כאשר הוא פוגע בתמכין דאורייתא, הוא פוגע בנקודת האות ברית קודש, ובאותו שורש נפגם יוסף שטנו של עשו, נעשה פגם בתולדה ביוסף, בעשר טיפין שיצאו מבין זרועי ידיו של יוסף, מאותו שורש שנגע עשו בכף ירך יעקב, וכן הוא מבואר בדברי רבותינו.

הקלקול, וזה מקביל לקרי שהוזכר קודם לכן, הוא נמצא לבדו. מהלך שני שהאדם נמצא לבדו בלילה כל אדם מצוי מצד התפיסה שלו הוא נמצא לבד, אין לו צירוף, [כמובן שישנה גם הבחנה הפוכה ביום שיש אור הוא יכול ללכת לבדו, בלילה לא יצא יחידי, אבל בשורש הלילה מצד עצמו הוא נקודת ההבדלה]. הלילה נקרא הרי בלשון תורה חשך, 'ולחשך קרא לילה', עלטה חושך, אומר עשו הלעיטני נא מן האדום האדום הזה, מלשון עלטה חושך, הוא לוקח לחלקו את הלבד דקלקול, זה מדרגת החושך.

כהן גדול נכנס לבית קדשי הקדשים הרי בית קדשי הקדשים לא היה בו חלון, כמו שאומרים חז"ל להדיא אלא היה מקום חושך, לא היה בו מציאות של אור, וכה"ג הנכנס לשם בא לברר את אותו מציאות של חושך של לבד, וכנאמר בעשו 'הלעיטני נא מן האדום האדום הזה' - חשך, ולכן פוגש שרו של עשו את יעקב בעלות השחר, כידוע שהזמן החשוך ביותר הוא בעלות השחר, זה הזמן שפוגש שרו של עשו את יעקב, מאותו מהלך של 'הלעיטני נא' של הבד בבד דקלקול כמו שהוזכר, אותו מהלך מתגלה שנלחם שרו של עשו עם יעקב והוא נלחם איתו, ואז 'ירא כי לא יכול לא ויגע בכף ירכו', כמו שנזכרו דברי הגמ' בחולין האם

עשיו מדרגת הקרי, ויעקב מתקן את קרי אדה"ר שנשא שני נשים, ונשא את לאה בלילה - בעלטה

שניים, הרי שהביא עשו את חלקו ממדרגת הקלקול של הפשתים שהוא פי שתיים. ושורש בהעלטה, בחינת גנב שעושה מעשיו בחשכה והסתרה משלם כפלים. יעקב אבינו נקבר במערת המכפלה מצד הכפל דתיקון, עשו רוצה להיקבר, לבסוף ראשו נכנס, אבל הוא רוצה להיקבר כולו במערה, הוא רוצה לעלות מהפשתים מהפי שניים של הכפל של גניבה דקלקול, הוא רוצה לעלות לכפל דתיקון שזה מערת המכפלה, אבל למעשה גופו לא נקבר שם אלא ראשו. מ"מ א"כ עשו מברר לחלקו

חלקו של עשו הוא הקרי של אדה"ר, היפך יעקב דמות תם, חקוקה בכסא, 'שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם הראשון' (ב"ב נח א), שלא ראה קרי מימיו, עשו הוא היפך מיעקב הוא לוקח לחלקו את הפגם של אדה"ר, את מדרגת הקרי דקלקול. יתר על כן כאשר הוא מביא לאביו, יעקב הביא מאכל שנכנס עמו ריח גן עדן, אבל עשו שהביא למאכל יצחק מן הגזל כמו שאומרים חז"ל, ובעומק הוא הביא את הכל במדרגת פשתן, שהרי פשתים נוטריקון פי שתיים, ורמז בזה לחיוב גנב בכפל - פי

הנקראת כידוע צדי, צדי-צדיק היינו הך, זה נקרא בוץ, בו-צ' הוא בא לברר את מדרגת הצדיק. ובעומק כאשר הם ירדו למצרים נאמר את ערות הארץ באתם לראות, כאשר הם נכנסים לארץ ישראל הם נכנסים דרך רחב שהיא בבחינת פגם הערווה, היא מכסה אותם בפשתים, בפשטות את כל גופם היא כיסתה בפשתים, אך בעומק כיסתה בפשתן את מקום הערווה, וכיון שהתפיסה של מרגלים, רגליים, 'ויגע בכף ירכו', אז באים לפגום במקום הרגליים, אבל בעיקר ברגל האמצעית שהיא אוב"ק, אז כאשר באים להסתיר את המרגלים מסתירים אותם בפשתים, ובאים להסתיר את האוב"ק.

היציאה של בני ישראל ממצרים והכניסה לארץ ישראל כמו שנתחדד היא יציאה ממדרגת הבוץ דקלקול, ביצה, וכניסה לארץ ישראל לארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה, ועל ידי מתגלה מציאות של הבוץ מבצבץ ועולה. והבוץ הזה מתגלה גם בפירות של ארץ ישראל, דהמילה בוץ השורש הקרוב לכך הוא בוצר, ובדרך כלל כאשר בוצרים את הפרי כאשר הוא נמצא בשלימות מדרגתו, ואם לא הוא נקרא סמדר. אבל שורש המושג שנקרא בצירה הרי כאשר המרגלים הגיעו לארץ ישראל וישאו במוט בשנים, נושאים את הגפן, היינו שהיה זה עת הבצירה, כלומר קרוב לכך זה בסר, בוסר - דבר שלא הושלם גידולו, ובצר בוצרים אותו כשהושלם גידולו, והיינו כשהבוץ שלו הושלם כל חלקי ההתבוצצות שלו נצטרפו יחד אז הוא הפך להיות מציאות של בוצר אז בוצרים את הדבר, זה שלימות העליה של מציאות הבוצר, של הבוץ שעולה למדרגת בוצר.

את כל חלק הפשתים, שפשתים מצד נקודת הקלקול שהוא פי שנים זה היפך מהבד בבד שהוא עולה לבד, ומדוקדק מאוד, שפשתים מצד התיקון שלו הוא בד בבד דתיקון, עשו מברר לו או את הבד דקלקול בבחינת הלעיטני הלעטה שורש הלבדו דקלקול, ובנוסף לכך הוא מברר גם לעצמו מלבד הבד דקלקול את הצירוף דקלקול היפך יעקב, זה שני חלקים, הוא מברר את הצירוף דקלקול, זה נקרא פשתים, הוא מכפיל את הדבר מצד הכפל דקלקול וזה שורשו של עשו כמו שנתבאר.

יעקב אבינו מכניס לחלקו את הפי שנים מצד נקודת התיקון, הוא נושא את לאה ואת רחל, מה שהיה אמור להיות בתחילה לאה לעשו ורחל ליעקב הוא נושא את שניהם, זה מדין פי שנים, ורק בבוקר ראה יעקב 'והנה היא לאה', אך הכניס אותה בלילה, בהלעיטני - הלעטה, מכח כך הוא הכניס אותה, זה שורש נקודת הדבר שהוא בירר את נקודת השתים של הפי שתיים של הפשתים שהוזכר מצד הכפל שלקח לחלקו עשו דקלקול, לוקח יעקב לחלקו את העשו דתיקון.

כידוע שני הנשים הללו הם הכפלה, שם הוי"ה י'ה'י'ה' ה' מוכפלת שזה נקרא לאה ורחל זה הכפלה של הפי שתיים מצד נקודת התיקון. ושורש הפשתים הוא בד בבד, שעולה בד בבד, כלומר שנמצא מצד המדרגה התחתונה שלו הוא פי שתיים, כשהוא עולה הוא עולה למעלה בד בבד והוא עולה לאחד, זה הגדרת עבודת כהן גדול שנכנס לפני ולפנים שנמצא שמה לבדו זה עלית הפשתן כמו שנתחדד.

בוץ בו-ץ' זה נוטריקון של המילה בוץ. בחשבון הדברים זה ברור מאוד, שורש הפגם של הבוץ זהו האות ברית קודש שזו מדרגה

בביצה המים מבצבצים ועלים, כמו הציץ עליו בעל הבירה, אך לעת"ל כמים לים מכסים, שכל המציאות מלאה במים לדעה את ה'

בלשון ברורה ופשוטה הדבר מבצבץ ועולה, ושורש ההתבוצצות מצינו 'הציץ עליו בעל

מהלך התיקון הזה הוא מכוח הקו, יקוו המים אל מקום אחד, אותו חוט שהיה אצל רחב, אותו חוט, קו, שקיים בבית המקדש ביוהכ"פ שבחיצוניות הדבר הוא המקוה שטובל בו כהן גדול ע"מ להיכנס לפנים, אבל לעת"ל הכל הופך להיות מציאות של מים ואז לא שייך ביצה כי אין יבשה שעל גביה יהיה מים שיהפכו להיות מציאות של ביצה, אלא ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, היום הדעה שיש לנו היא דעה שמבצבצת היא לא דיעה שלימה, ומי שזוכה לשוב דעת כלומר שהמים יתיישבו עם היבשה, זה נקרא ישוב דעת, אבל כאשר יתגלה התיקון השלם במהרה בימינו ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים אז לא יהיה את שורש מציאות הביצה, לא יהיה מציאות של יבשה שעל גביה יש מציאות של מים מועטים, אלא הכל מלא ממציאות המים, זה גילוי מימי האור העליון, עכשיו מימי האור העליון מתלבשים בקו מתלבשים בצמצום, אז יכול להיות שיהיה ריבוי ומיעוט של מים, אם הוא נקלט ואם לא הוא הופך להיות ביצה, אבל כשיתגלה אור א"ס ולא במדרגת הלבשה של תקווה וקו, אזי אין מציאות של ביצה כלל, זה בעומק מרדכי יצא מלפני המלך ועומק יציאתו כשהוא יוצא מלפני המלך הוא יוצא בתכריך בוך, זה לא בוך שמבצבץ אלא הוא כרוך כולו במציאות הבוך, הכל מלא במציאות של מים, אור אין סוף ממלא את הכל.

הבירה, כמו חמה שזורחת אז היא מבצבצת ועולה, הציץ עליו בעל הבירה, אבל זה רק מדרגת תחילת הדבר, אך שלימות הדבר הוא כאשר הוא מגיע לצהריים, שזה לא רק קרני השמש שהם עולים, אלא יש הארה שלימה, בהארה השלימה כל החלקים המבצבצים חוזרים ומתאחדים. לפי"ז נחזור ונאמר בהגדרת ביצה (שלולית), יש יבשה ויש מים, כאשר המים לא נקלטים אז זה הפך להיות מציאות של ביצה, לעתיד לבוא בשלימות 'ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים' הרי הכל הופך להיות מלא במים, אם הכל הופך להיות מלא במים אז לא שייך שיהיה מציאות של ביצה, זה שורש שלימות התיקון של מדרגת הביצה, וזה לא מבצבץ ועולה אלא הכל מצטרף יחד, ונעשה כולו מלא במים. הזכרנו שביצה נקראת ביצה כי כשהמים לא נקלטים אז המים מבצבצים ועולים, אבל אם הכל מלא במים, מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, עתיד הקב"ה להחזיר את העולם כולו בחזרה למדרגת מים, אז הוא מתקן את מדרגת הביצה.

וביום שלישי דמעשה בראשית נאמר 'יקוו אל המים אל מקום אחד ותראה היבשה', מצד כך נכנסנו לארץ ישראל במדרגת תקוות חוט השני, משורש יקוו המים אל מקום אחד, כפרת יוהכ"פ כמו שהוזכר יהיו חטאיכם כשני כשלג ילבינו זה החוט שהיה בבית המקדש מאותו שורש תקוות השני ומאותו שורש של יקוו המים למקום אחד, והכהן גדול מתקן את הבוך שנכנס לקדשי הקדשים מכוח שהוא טובל במקוה של יקוו במקום אחד. והרי שכל

נ-צ בוך בלבביפדיה מחשבה

מספר שיעור בקול הלשון 31710942

סוגיות במחשבה בוץ

אולם בחשק שלמה (שורשים, ערך בץ) כתב וז"ל, ויקרא מין צמח של פשתן בוץ, אחוז בחבלי בוץ (אסתר, א, ו), ותכריך בוץ (שם, ח, טו), ורקמה ובוץ (יחזקאל, כז, טז), ע"ש שגדל בביצה, כי צמח הפשתן צריך ביותר לקרקע רטובה ושמנה, ואינו גדל בכל מקום כשאר הצמחים, ושם בוץ המורה על הפשתן אינו נגזר לפ"ז מן (ביזוס) שהוא מין פשתן הבא ממצרים, עכ"ל, עיי"ש.

ולפ"ז כהן גדול ביוה"כ דוקא נכנס לפני ולפנים ביוה"כ בבגדי בוץ, שהרי אמרו חז"ל מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, וזהו בחינת ביצה שדרך האדם לטבוע בתוכה. וביוה"כ בתיקון נהפך הטביעה לבחינת טבילה.

וכתב הרד"ק (ספר השורשים, ערך כרך) וז"ל, ותכריך בוץ וארגמן, טלית של פשתן, ונקרא תכריך ע"ש שהאדם כורך עצמו ומתעטף בו, עכ"ל. ולהנ"ל, שהוית הבוץ שגדל בביצה, וביצה עוטפתו כעין מקוה, א"כ זהו השורש לתכריך בוץ, כי כל הויתו של בוץ שיש בו עיטוף סביב של ביצה, והבן.

כתב האבן עזרא (אסתר, א, ו) וז"ל, בוץ - הוא הבד ממיני פשתים במצרים, עכ"ל. ושם (פסוק טו) הוסיף, והוא דק ויקר. ועיין רד"ק (ספר השורשים, ערך בוץ). וערוך (ערך פלס). וכתב הגר"א (אדרת אליהו, ויקרא, טז, ד) וז"ל, בד - שיהא של בוץ, דבר העולה בד בבד (ולכך נקרא בד), עכ"ל. עיין זבחים (יח, ע"ב). והיינו שעולה מן הקרקע בד בבד.

ועומק הדבר שהוא בד מלשון בד בבד, ביאר רבינו בחיי (ויקרא, טז, ד) וז"ל, ואם תשכיל בלשון בד, תמצאנו כולל כמה כוונות נפלאות, כי ירמוז על ההכנעה והשפלות, וירמוז על היחוד, ובגוון שלו על המחילה, ומספרו על הקו האמצעי ירמוז על ההכנעה, שהרי הבד צמח עולה מן העפר להכנע העובד שהוא עפר מן האדמה, משא"כ בצמר שהוא עולה מבעלי חיים, וכן אמרו במסכת יומא, דבר העולה מן הקרקע בד בבד, וזהו לשון בדים וענפים, ירמוז על היחוד, שכן לשון בד יחידי. ומן הידוע שהחוט שלו יחידי אינו נחלק כלל, כמו הצמר שהחוט שלו נחלק. וכן השער באדם, וז"ש בד בדד, כלומר יחידי שאינו נחלק, וא"כ הרי יש בו סימן ורמז ליחוד. וכן הבד הוא לבן, וגוון הלבן הוא סימן המחילה (בוץ, גימט' צח, והבן), ופירש רש"י שם במסכת יומא (ריש פרק בא לו, ד"ה דבר), בד דבר העולה מן הקרקע, הוא הפשתן שאינו יוצא מן הקנה האמצעי, משא"כ בקנבוס שהוא יוצא מבחוץ סביב העץ, עכ"ל, עיי"ש בכל דבריו.

וכהן גדול נכנס ביוה"כ דייקא בבגדי בוץ (ולא בבגדי זהב, כמ"ש אין קטגור נעשה סניגור), ונכנס לשם "לבדו", ולכך דייקא נכנס בבגדי בוץ, הוא לבדו, וכן בגדיו בבחינת בד בבד, יחיד, כדברי רבינו בחיי.

מדור
רל"א
שערים

צירוף
ב-ו / ב-צ / ו-צ

מדור רל"א שיערים

ב-ו

והנה אותיות השפתים מצורפים ללשון שהרי הלשון בוקעת דרך השפתים, כנ"ל. והבן שאותיות "בו" במילוי ב"ת ו"י עולים דל"ת נכי "בו" במילוי בגימטריא ארבע מאות שלשים וארבע, ובזה מצורפים לאותיות הלשון דטלנ"ת, שהם דלת-נט. וכן רמוז במלת לשון, לש, ל"ש ר"ת לשון שפתים. ובצורפו לשפתים מוקטן ולכן יש בלשון אותיות ון, שהם הקטנה בלשה"ק כנודע, כגון איש-אישון וכדו'. ולכך עיקר הדיבור נקרא או על שם הלשון, שלשה ומערבת את האותיות כמ"ש לשון הרע, בעל הלשון וכדו'. וכן נקרא ע"ש השפתים, עקימת שפתיו כנ"ל.

ובעומק באותיות ב-ו, גזוזים כל כ"ב אותיות, בו הכל, וזהו שורש עולם התיקון, בהו, ואמרו רבותינו, בו - הוא, והיינו שבו נמצא הכל. אולם כאשר תהו שולט על בהו, נעשה בוז, בו - ז, ז' מלכי אדום של עולם התהו, כנודע. ורמוז בכך שאות ראשונה בתורה ב - בראשית. ואחר כ"ב אותיות ישנה אות ו'. ואת הארץ. וכן מאות ב' עד אות ו', ישנם ה' אותיות כנגד ה' מוצאות הפה. ובהסיר ה' אותיות מן ב' עד ו' מן כ"ב אותיות, עולה י"ז, גימטריא טוב, העולה שם אהו-ה, כנודע, היוצא מן הפסוקים את השמים ואת הארץ, ר"ת אהו-ה, חותם שבו נברא שמים וארץ, כולו טוב. וזהו בול, בו - ל, שבו כלול כל האותיות.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אבדון, אבוי, אבוס, אבות, אביהו, אביון, אבלות, אבשלוס, אוב, אויב, אזוב, איבו, איוב, גיבור, בהו, בודד, בוז, בוגד, בוץ, בוקר, כוש, בחור, בטוח, בכור, כלול, מואב, במות, בנות, בניו, בעדו, ברוך, בריאות, בתואל, בתולה, גבול, גבעות, גבול, דבורה, דובב, דיבון, כרוב, כתוב, כוכב, מבוא, מבול, מושב, מלבוש, נבואה, סובב, ערבון, עבוט, עזוב, רוב, צבאות, רחוב, שבוע, שבועה, תבונה, תושב, תבואה, זבוב, זוב, חבוש, חביון, חבקוק, חברון, חוב, חלבון, חרבונא, חשבון, טוב, טוביה, טבור, כבוד, כלוב, כרוב, כתוב, תושב, בול, לבנון, זבולון, נבון, משוב, נבו, נבון, נוב, נתיבות, סוב, עבות, עובר, עוגב, עורב, עובד, צבוע, צובה, רבוא, שבור, שבלול, שובב, בור.

נודע שכ"ב אותיות, נחלקים לה' מוצאות, והם, אחה"ע, בומ"ף, גיכ"ק, דטלנ"ת, זסשר"ץ. אחע"ה מגרון, בומ"ף משפתים, גיכ"ק מחיך, דטלנ"ת מלשון, זסשר"ץ משיניים (עיין ספר יצירה פ"ד מ"ג). בומ"ף נקראים עקימת שפתיו הוה מעשה (סנהדרין סה ע"א) והוא בעיקר באותיות השפתים [עיין להרמב"ן במלחמות סנהדרין יז ע"א בדפי הרי"ף ד"ה אמר הכותב. ועיין אוהב ישראל שמות, פרשת פרה]. בומ"ף עולים קכ"ח, גימטריא המילוי של ד' שמות ע"ב ס"ג, מ"ה וב"ן, היינו, מילוי וחיות ד' עולמות אבי"ע.

והנה אע"פ שעיקר אותיות בומ"ף בשפתים, כנ"ל, מ"מ נקשרים בלשון, כמ"ש בספר השם (עמ' קס"ג ד"ה למה) וז"ל, בומ"ף משתמשות בין השפתים ובראש הלשון. וכן באוצר המדרשים הביא ספר יצירה הנ"ל וז"ל, בומ"ף בשפתים, קשורות בלשון, כשלהבת קשורה בגחלת. ועוד כתב שם בספר השם (עמ' קע ד"ה בתחלת) בומ"ף בשפתים וסימן "בפום" [כלומר בפה]. ונגלה במלת בוצ, שהוא הרכבת אותיות מאותיות השפתים, ב - ו, ואותיות הלשון, צ. וכל תיבה ותיבה יש לבדוק את שורשה במוצאות הפה, ולפ"ז להבין את מהות התיבה, והיא חכמה גדולה, ולעת עתה לא מצאתי מי שעשה כן באופן מסודר על כל התיבות. והשפתים מקום הפתח, בחינת בור, בו - ר, שהשפתים פתח להכנס לתוך הגוף, שהוא כלי קיבול כבור. וכן בחור, בו - חור, פתח.

ועיין באברבנאל (שמות פ"ד ד"ה ויאמר) שכתב וז"ל, הן אני ערל שפתים (משה) ולכן היה כבד הדיבור, כי לא יוכל לבטא באותיות בומ"ף. וכן עיין בספר צפנת פענח (בא ד"ה וז"ל) שכתב וז"ל, מה שאמר משה מה שמו מה אומר אליהם (שמות ג, יג) על פי מה שנאמר בשם הגאון מהר"ם, דאותיות בומ"ף היה למשה למחסור וכו'. ובשם הוי"ה ככתיבתו יש בו וי"ו, וז"ש מה אומר אליהם.

והנה בומ"ף נחלקים לב' חלקים, בו-מף. ובו הוא השורש בבחינת שנים שהם ארבע. וב' נכתב דגושה ורפויה, והרפויה קרובה בהיגוי לאות ו'.

ב - צ

שיבוץ, שבץ, ש-צב, שכל אחד מן הפרטים שנקבץ מסתדר ועומד ומשובץ במקומו, לפי הארת השורש. וכן לבוש העשוי מבוץ, בצ - ו, פשתן, שגדל בד בבד. אולם בלבוש בוץ משובץ כל חוט כראוי, ונגלה יופיו של בוץ. והארה זו בחינת צהוב, צב-הו, בחינת "צהבו פניו", צהוב הארה.

והיפך כן הוא הגלות, ונעשה ע"י נבוכדראצר, אותיות צב בקרבו, שבא לבטל יציבות זו, וניתוק בני מארצם. והוא בחינת חצב דקלוקל, חצב, ח-צב, מנתקם מן מקום יציבותם.

והבן שיש יציבות מכח הארת השורש כנ"ל, ויש יציבות מכח דבקות בארעא, בחינת "והארץ לעולם עומדת". והוא בחינת רבץ, ר-צב, שרובץ ודבק בארעא. והוא בחינת מצבה כמ"ש אצל יעקב ועוד, שענינה לקבץ את כל החלקים מצד קביעות בארעא. וזוהי מצבה שנותנים ע"ג המת, לקבץ כל חלקי חייו שנתפזרו בארעא. וזהו בחינת בצק, בצ-ק, שתחילה יש מים וקמח, וכל גרגיר בקמח עומד לעצמו, אולם ע"י תערובת במים ולישה נעשב בצק שמצרף את כל החלקים יחדיו. היפך בצע, צב-ע, שמחלק הדבר לחלקיו. ושלמות הארה זו מתגלה במשכן שנעשה ע"י בצלאל, צב-לאל, כלומר מצורף ע"י התקשרותו לאל, אליו ית"ש. ויתר על כן מתגלה בא"י שלמטר השמים תשתה מים, היפך בצורת, שנתנתק ממקורו. וכח זה יכניע את שרו של עשיו שעתידי לבא מבצרה, כמ"ש מי זה בא מבצרה וגו', ואזי יתגלה "צבי ואתרעי בן", ויתגלה היציבות השלימה. והוא ע"י חיבור הו"ה - אדנות גימטריא צב עם הכולל.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אבצן, אצבע, קבץ, רבץ, בצע, בצר, בצרה, בוצץ, ביצה, בלשאצר, עצב, צבא, צבאות, בצורת, בצל, בצלאל, בצק, חצב, נצב, יצב, מבצר, מצבה, צבי, נבוכדראצר, קצב, צהוב, בוץ, יעבץ, שבץ, צבעון.

עיינ רש"ר הירש (נשא, פ"ז פסוק ג' ד"ה עגלת צב) "צב" קרוב אל סבב, והוא מורה כנראה על מחיצות המקיפות את חלל העגלה והמגינות על האנשים או על החפצים שבעגלה, עכ"ל. ובעומק נקרא כן מלשון נצב, עומד על עמדו, כמ"ש (בראשית לב, ז) "והנה קמה אלומתי וגם נצבה". ויתר על כן עומד בקומתו, וכך אמרו בזוה"ק (פנחס, רמב, ע"ב) והנה קמה אלומתי וגם נצבה, דכך תפילה מעומד. וכמ"ש רש"י שם, קמה אלומתי, נזקפה, וגם נצבה לעמוד על עמדה בזקיפה ועיי"ש בשפתי חכמים, וגם נצבה, לעמוד כן תמיד כן על עמדה בזקיפה. והוא בחינת מבצר, עומד על עומדו בתוקף.

ומהות עמידה בזקיפה הוא התקשרות לשורש העליון, וכיון שנקשר לשורשו העליון ע"י כן שורשו העליון ואחזו, ודין גרמא ליה לעמוד תמיד בזקיפה. וזש"כ (שם כח, יב) והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, וגו' והנה ה' נצב עליו, וגו'. והיינו מוצב ארצה, לתתא, וראשו מגיע השמימה נקשר לשורשו העליון, ומכח כך נצב ארצה. ולכך מיד כתיב והנה ה' נצב עליו, והיינו שנגלה שורש הכל ה' ית"ש שמכחו הוא נצב ועומד תדיר. והוא בחינת אצבע צב-אע, שע"י אצבע מחוי לשורשו כמ"ש בשלהי בתענית שכל אחד מראה באצבעו ואומר זה ה' קוינו לו, והיינו שע"כ נקשר לשורשו, ואזי ה' נצב עליו. והוא בחינת שם צבאות, שהוא ית"ש נצב על נבראיו. והוא בחינת ביצה, צב-יה, כי הנולד הגמור באפרוח נעשה בריה לעצמו ונבדל משורשו, אולם הביצה אינה ולד גמור ועדיין לא נתנתקה משורש מקורה המולידה. ושורש הכל הוא בחינת רצון, ונקרא בארמית צבי, רצה, כי הרצון על ידו הכל ניצב, כפי גדרי הרצון. וכאשר הרצון מתפשט לתתא, רצון-רץ, נעשה לתתא פרוז, בחינת רצ-צר, הפרטים נעשים כצרות זו לזו, ובזה מושרש בהם עומק הפרוד. אולם מכח הארת הרצון, "צבי" נעשה קיבוץ קבץ, ק-צב. והוא אור הגאולה, מקבץ נדחי עמו ישראל. ואזי נעשה בחינת משבצת,

ן-צ

ארך אפים. ונגלה מדת נוצר (מ"ג מדות רחמים), צו-נר.

ואמרו חז"ל אין צו אלא לשון זירזו. וזהו אור הפסח שיצאו בחפזון. ומאידך אמרו חז"ל, אין צו אלא ע"ז. והיינו שלקחו שה שהוא ע"ז של מצרים, ובזה עקרו צו של קלקול, ע"ז, ותקנו צו של זריזות. ובזה נתקן העצלות, צו-עלת. נעשה עליה לצו. בחינת חרוץ, חר-צו. ואזי יצאו מן המיצר לחוץ, ח-צו, כנ"ל.

ושלמות ההארה דתיקון במתן תורה שאתם קרויים אדם ואין אוה"ע קרואים אדם, ואזי קבלו "צורת" אדם, צורה, צו-רה.

והושלם בכנס"י, לצים. ובפרט בשבט ראובן שנשיאו אליצור, צו-אליר. ותיקן קלקול של יצועי אביו. יצוע, צו-יע. ועברו חלוצים במלחמה לכבוש את א". חלוץ, צו-חל. ובביהמ"ק ציון, עיקר העבודה בצפון, צו-פן.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אוצר, אליצור, צוה, צו, אמציהו, עצבון, צום, חוץ, חצור, בוצע, חצות, מוצק, עצות, מצודה, מצולה, מצור, צור, מצות, עציון, צבאות, צואר, צורה, צות, צחצחות, ציון, צנור, צפון, צרור, רצון, הוצא, חיצון, יוצר, יצוע, מקצוע, נוצה, נעוץ, עצמות, פוצה, פרוץ, צרוע, רוצח, חצרון, קוץ, צידון, ציפור, צופר, חלוץ, חצוב, חצוצרת, חרוץ, יהוצדק, צרור, בצרון, צוקה, נבוכדנצר, נוצר, עצום, עצלות, פצוע, צבוע, צבעון, צדוק, צדקיהו, צובה, צובא, צוד, צומר? צוריאל, צורשדי, צורם, צורף, צורר, צמוקים, צנוף, צנוע, צפעוני, צפניהו, קוצר, רצוא, רצוף, עוץ, בוץ, חלוץ, ניצות, נחוץ.

צ-ו, שורש של צוה - מצוה. ואוה"ע נצטוו בז' מצוות בני נח, ומצותם בבחינת חוץ, ח-צו. כי אוה"ע חיצוניות ביחס לישראל שהם הפנימיות.

ושורש המצוה בישראל במדרגת צור, צו-ר, לשון חוזק ותוקף. בחינת מוצק, צו-קם. ויתר על כן שורשם במדרגת צחצחות, צו-חצחת. בבחינת "והשביע בצחצחות נפשך", כנודע. ובמצוה נגלה רצונו ית"ש. רצון, צו-רן. וכאשר ישראל עושים רצונו של מקום נקראים צבאות ה', צו-באת. ואמרו חז"ל, לא ניתנו מצוות אלא כדי לצרף בהם את הבריות, צורף, צו-רף. ועומק הצירוף, בחינת אהבה, חיבור, "תוכו רצוף אהבה", רצוף, צו-רף. והוא בחינת צרור, צו-רר, חיבור צורף.

והמצוות הם בבחינת לבוש כמ"ש חז"ל, בבחינת לבוש של בוץ, צו - ב.

ועל ידי המצוות נמשך שפע לישראל, וההמשכה ע"י צינור, צו-נרי. ובתוכו מאיר הארה בבחינת ניצוץ, צו-ניץ. והארה זו מוסתרת תוך הצינור, בבחינת צנוע, צו-נע. והמשכה זו בבחינת מש"כ יפתח ה' לך את אוצרו הטוב. אוצר, צו-רא. ובקומת אדם זהו שפע הבא מן הראש לגוף, ועובר דרך הצואר, צו-אר. ובמדרגת מקום זהו ציון, צו-ין. ובמדרגת זמן, זהו חג המצות, צו-תם. וכן יוה"כ, צום, צו-ם.

וחג המצות הוא שורש לקומת ישראל, למצוות. שתחילה היו במצרים, במצור, צו-מר. וכתוב ויקוצו מפני בני", קוץ, ק-צו. וכתוב "רב ועצום ממנו". עצום, צו-עם. וכאשר יצאו עשו מצרים כמצולה שאין בה דגים, כמ"ש חז"ל, מצולה, צו-מלה. ושורש היציאה בחצות לילה, עת רצון, צו-רן, כנ"ל. והגאולה ע"י משה שלקח את צפורה לאשה. צו-פרה. ועצמות יוסף לקח עמו, עצמות, צו-עמת. ותחלה לא שמעו בני"י אל משה מקוצר רוח, צו-קר. אולם בגאולה עת רצון כנ"ל, נהפך מקוצר רוח לאורך רוח,

מדור קבלה

בלבביפדיה קבלה
בוץ

מילון ערכים בקבלה
בוץ

בלבביפדיה קבלה

בויז

אור א"ס

(גדה, סה) מפרש בצבויז פשתן ולשון בויז (עיין רש"י שם, ושם), עכ"ל. וכתב הר"ש משאנץ (טהרות, פ"י, מ"ח) וז"ל, בצבויז - פשתן מלשון בצק, עכ"ל.

עיגולים

עיגול סביב. וז"ל הכתר יונתן (ויקהל, לח, לו) כל וילון החצר סביב סביב של בויז שזור, עכ"ל.

יושר

חוט נעשה חבל, ג' חוטים נעשים חבל, והם ג' קווים. וכתב (אסתר, א, ו) בחבלי בויז.

שערות

שש הוא בויז (עיין ערך קטן ז"א). ועשר יריעות המשכן היו עשויים בויז - שש. עשר - שער.

אזן

בויז בגימט' אזנם. וכן גימט' לאזני. וכן גימט' לי אזן.

חוטם

כתב בספר הפלאה שבערכין (אות שין, והוא מדברי הערוך) וז"ל, שך א', ע"ז דף סט, ע"ב. מ"ט לא מפקדנא חמרא לגבי נכרים, משום שיכא. פירוש בתשובות, כשחותם פי החבית ועושה צמיד פתיל, מביא כוש או בצבויז ונוקב בתוכו שיצא הבל של יין ויכנס אויר וינדף ריחו, ונקרא הנקב בלשון ארמית שיכא. וחוששין שמא מריח בו הגוי ויכנס קנה קטן ויוצא בו היין, עכ"ל.

פה

נגלה בה אות ד'. וד' בגדי כהן הדיוט עשויים מפשתן - בויז. אלא שהיה רקום בצמר. וכן ה' בגדים שיצא בהם מרדכי (אסתר, ח, טו), הרביעי הוא בויז. ועיין שם משמואל (תצוה, תרע"ה).

וכתב הרמ"ע מפאנו (מאמר הנפש, ח"ד, פ"ה) וז"ל, בויז בא"ת ב"ש, שפה, הוא תקון הדיבור, עכ"ל. ובדרך רמז, בפיו בגימט' בויז. וכן פה אחד.

כתיב (שמואל, א, ב, ב) אין קדוש כה' - כי אין "בלתך ואין צור", כאלוהינו, ר"ת בויז. "הוא אלהים", בגימט' בויז. וכן בגימט' ואני אל.

צמצום

לא - אין. שלילה. אין ולא, בגימט' בויז. וכן עולה בגימט' לחלל, פעולת העשיה של החלל, צמצום, לחלל.

מחיצה, בחינת פרכת המבדילה בין א"ס לבעלי הגבול. ולתתא זהו פרוכת המבדילה בין קה"ק לקודש. וכתב (דה"י, ב, ב, ג) ויעש את הפרכת תכלת וארגמן וכרמיל ובויז ויעל עליו כרובים. וכן אמרו (יזמא, ל, ע"א) פרסו סדין של בויז בינו לבין העם. בויז עולה צ"ח - חצ, מחיצה. אותיות אחרי בויז, גזר, חתר.

מצרים, מיצר, צמצום. וכתב האבן עזרא (אסתר, א, ו; ח, טו) וז"ל, בויז - הוא הבד ממיני פשתים במצרים, והוא דק ויקר, עכ"ל. ועיין רע"ב (יזמא, ג, ז) וז"ל, פלוסין - בויז דק ויפה הבא מארץ רעמסס. תרגום ירושלמי רעמסס, פילוסא, עכ"ל.

בית האסורים, כמצרים שאין עבד יכול לצאת משם. וכתב המלבי"ם (ירמיה, לח, כב) וז"ל, הטבעו בבויז רגליו - שהיה דומה כנטבע בבויז שאינו יכול לצאת, עכ"ל.

קו

חוט, ולתתא חבל המחבר. וכתב (אסתר, א, ו) בחבלי בויז. וכאשר הוא חוט, הוא "דק", כמ"ש האבן עזרא כנ"ל. וזהו קו אחד "דק". ועיין רמב"ן (שמיני, יא, יג) וז"ל, והנץ "הדק" הנקרא אשפרוי"ר בלע"ז, ובערבי בויז, עכ"ל. והיפוכו בויז, כמ"ש במלבי"ם (ירמיה, לח, כב) וז"ל, בבויז - רקק "עב", כמו היגאה גומא בלי בצה (איוב, ח, יא), עכ"ל. וכתב בערוך (ערך בץ) וז"ל, ע"ז, עב, ע"א, העקלין של נצרין ושל בצבויז מנגבן

עינים - שבירה

בוץ בא מארץ מצרים, ובפרטות מרעמסס. עיין ערך קטן צמזום. רעמסס, רע-מסס, מתמוסס, כמ"ש חז"ל. וזהו בחינת השבירה. והיינו שנעשה מבוץ דק, בוץ עב, רקק עבה. עיין ערך קטן קו. ועיין ספר הנימוקים לר' אליהו בחור (ערך בוץ) וז"ל, א"א מה שלא הביא כאן הוטבעו בבוץ רגליך (ירמיה, לח, כב), לפי שאין שורשו בוץ רק בצץ בראיית החולם, עכ"ל. ובוץ בגימט' צ"ח, בחינת צ"ח קללות שבספר דברים. והוא שורש כל הקללות. כל חלי, בגימט' בוץ. וכן בגימט' חלליך. ומצד הקלקול בגימט' לא יבנה, שאין לו תקומה ח"ו.

ובוץ נקרא כן מלשון מבצבץ ועולה, והיינו עליית הרפ"ח, שפורחים ומבצבצים ועולים. וכתב בכן יהודיע (ברכות, מד, ע"ב) וז"ל, ביצה בלא דגש הוא לשון מבצבץ, שהוא ענין הפריחה (רפ"ח, וד"ק), כמ"ש מבצבץ ועולה, כי ביצה זו מבצבץ ממנה "אפרוח", וע"ש כן נקראת ביצה, עכ"ל, עיי"ש.

ועל זמן התיקון בכלי הרע, יצר הרע, כתיב (יואל, ב, כ) ואת הצפוני ארחיק מעליכם וגו', ועלה "באשו ותעל צחנתו", ר"ת בוץ.

עתיק

כתב באור לשמים (תצוה) וז"ל, מה שכה"ג היה לבוש ביוה"כ בבגדי בוץ, כדי לתקן חטא קין וכו'. וחטא קין היה בהביאו מנחה מפרי האדמה (בראשית, ד, ג), ודרשו חז"ל (תנחומא, בראשית, ט) שהיה זרע פשתן, וכוונתו היה להוציא הכח מן הארץ שלא ישאר בה שום כח הקדושה. וז"פ המשנה (ב"מ, פ"ט, מ"ט) המקבל שדה מחבירו לא יזרענה פשתן, כי לא תחזור לכחה הראשון עד ז' שנים (ב"מ, קט, ע"א, וברש"י שם, והבן ששורשו בז"ת דעתיק שמעתיק הכח מן הקרקע לו' שנים), דהיינו שכוונות קין היה בהביאו מנחת פשתן להעלות האור שלא יופיע בזה העולם שרומז לו' שנים, וכו', ולזה היה כה"ג לבוש בבוץ ביוה"כ, ובוץ הוא פשתן, כדי לתקן חטא קין, עכ"ל, עיי"ש.

אריך

תחילת ההלבשה שאריך מלביש את עתיק. וכתב רש"י (אסתר, ח, טו) וז"ל, ותכריך בוץ - מעטה בוץ טלית העשוי להתעטף, עכ"ל.

עיין ערוך (ערך לולב) וז"ל, ויש שעושין אותן עקלין של בצבוץ מן נצרים של פשתן ארוך שקורין קנב"ץ, עכ"ל.

אבא

מרדכי, יסוד דאבא, כנודע. וכתיב (אסתר, ח, טו) ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וגו'.

אמא

כתב בחמדת ימים (פורים, פ"ז) וז"ל, וז"ש אחוז בחבלי (בוץ), שאחיזה של שני אורות הם תלויים ואוחזים בחבלי שני היסודות דאבא ואמא, שהם ב' חבלים, ובאלו ב' החבלים יש בהם ביסוד אבא חסדים שהם שם מ"ה, וביסוד אמא יש בה גבורות שם שם ב"ן, ושניהם ביחד דהיינו ב' היסודות דאו"א נעשים דעת דזעיר כשהם נכנסים בזעיר, אבל עתה בגלות ככל היו נכנסים הב' בנוקבא, ואז נעשים דעת בנוק'. וז"ש בחבלי בוץ וארגמן, כי בוץ גימט' מ"ה וב"ן עם הכולל, עכ"ל, עיי"ש. וז"ל מחברת הקודש (שער הפורים) וז"ש ותכריך בוץ וארגמן, שהם חו"ב יחד ביסוד אבא, עכ"ל.

ומה שבקלקול בוץ בחינת זונה, עיין ערך קטן נוק', באמא נתקן. ונגלה תיקון זה ברחב (עיין ערך קטן נוק'), ונעשה בחינת רחובות הנהר, כנודע.

ז"א

ו"ק, שש. וז"ל הרמב"ם (כלי מקדש, פ"ח, ה"ג) וכל מקום שנאמר בתורה שש או בד הוא הפשטים, והוא הבוץ, עכ"ל. בד, בגימט' שש. וכמ"ש (זבחים, יח, ע"ב) בד, שיהיו של בוץ. ולכך בסעודת אחשורוש בשושן, שש-ון, היה בוץ. ועיין פע"ח (שער ר"ח חנוכה ופורים, פ"ו) וז"ל, ואחשורוש היה בקליפה לעומת זעיר אנפין, וכו', והוא היה מתפאר בהם בחוץ בז' תיקונים נגד ז"א, חור, כרפס, ותכלת, בוץ, וארגמן, כסף, ושש.

נוק'

מצד התיקון זוהי רחב הזונה שהטמינה המרגלים בפשתן - בוץ. ואמרו (בילקוט, רות רבה, ב, א. והובא במהרש"א, מגילה, יד, ע"ב) וז"ל, ממשפחת עבודת הבוץ לבית אשבע - אלו בני רחב הזונה שהטמינה המרגלים בבוץ. ובית אשבע, שנשבעו לה

מקוה. ועיין ר"ש משאנץ (מקואות, פ"ז, מ"ז) וז"ל, במקום בצעים שהיורד בו טובע בבוץ אין אדם יכול לטבול שם, אא"כ הביא חבילי עצים ומטפחים אותן על המים, ועומד עליהם וטובל, עכ"ל. ועיין עוד לגבי הטבלת מטה, ברמב"ם בפירוש המשניות (שם).

לב. בוץ בגימט' יחס לבבו. וכן ובכל לבבו. וכן בינה הגיגי.

דעת

משה. ועל צורת פטירתו אמרו (ב"ב, וזאת הברכה, יא) מיכאל הציץ מטתו של משה, וגבראל פירס בגד של בוץ מראשותיו.

חסד

כסף. ואמרו (ספרי דאגתא על אסתר, א, ו) היו יריעות של בוץ וארגמן, וטבעות של כסף מקושרות בחבלי בוץ.

חסד הוי"ה, בגימט' בוץ.

לבן. וז"ל התפארת ישראל (יומא, פ"ג, מ"ז, יכ"ן, אות לז) הנדוין - לובש בגדי בוץ לבנים מאינדיען, עכ"ל. ועיין ישראל קדושים (אות ט) וז"ל, ביוה"כ בפשתן (בגדי כה"ג) כי אז מתכפרין החטאים, כשלג ילבינו, עכ"ל.

מים. ומצד הקלקול נעשה בוץ. כמ"ש בקול מבשר (ח"א, האזינו) וז"ל, בשם הרבי ר' בונם ז"ל, בדרך כלל כשיורד גשם נהיה אח"כ בוץ, עכ"ל. ובדרך רמז, בוץ בגימט' בו מים. ומצד התיקון ע"י הגשם הזרעים "מבצבצים" ועולים. עיין ערך קטן עינים - שבירה. ועיין חשק שלמה (השורשים, בץ) וז"ל, הנחתו על דבר שיש בו ליחה כעין ריר, וכו', ויקרא מן צמח של פשתן בוץ, אחוז בחבלי בוץ, ותכריך בוץ, ורקמה. ובוץ ע"ש שגדל בביצה, כי צמח הפשתן צריך ביותר לקרקע רטובה ושמנה, ואינו גדל בכל מקום כשאר צמחים, עכ"ל.

גבורה

לוי. וכתוב (דה"י, ב, ד, ה) והלויים המשררים לכלם לאסף להימן לידתון ולבינהם ולאחיהם מלבשים בוץ וגו'.

אדום. וכתב ר' יוסף אבן יחיא (אסתר, א, ו) וז"ל, והבוץ ההוא היה צבעו ארגמן, והוא צבע אדום, עכ"ל. ועיין אלשיך (שם).

המרגלים, עכ"ל. ועיין רש"י (דה"י, א, ד, כא). וחומת אנך (שם). ומלבי"ם (שם).

ועל סוטה בקלקולה אמרו (ספרי, במדבר, נשא, יא) סדין של בוץ היה פורס בינו לבין העם, כהן פונה לאחוריה ופורעה וכו', עיי"ש. ועיין תיו"ט (סוטה, פ"א, מ"ה, ד"ה לא היה מגלהו). ובדרך רמז, לזונה, בגימט' בוץ.

בית. והמשכן היה עשוי שש - בוץ. עיין כתר יונתן (שמות, תרומה, כו, א).

בשביעית יצא לחפשי חנם, חנם גימט' בוץ.

כתר

יוה"כ, הארת הכתר. ואמרו (יומא, לא, ע"ב) פרסו סדין של בוץ וכו', מאי שנא של בוץ, כדאמר רב כהנא, כדי שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ. והוא יום סליחה. בוץ עולה בגימט' סלח. כ"כ באור לשמים (תצוה). ועיין ישראל קדושים (אות ט).

ז"ל הכתר יונתן (פקודי, לט, כח) ואת המצנפת של בוץ ואת שולים וכתר הכובע (מגבעת) של בוץ, עכ"ל.

חכמה

קודש. ואיתא בתורה אור (מגילת אסתר) וז"ל, ותכריך בוץ, בד, זה סדר קדשים, עכ"ל (ועיין ליקוטי הלכות, חו"מ, הלכות העושה שליח לגבות חובו, ה"ג). ואמרו (ספרי, אחרי מות, ח, ז) "בנין אב" (אב בחכמה) לכל בגדי בוץ שיהיו משל קודש. וכתב בפרי צדיק (ויגש, אות ז) וז"ל, הכתרים שזכו במ"ת, כמ"ש (שבת, פח, ע"א), וזהו שנאמר ותכריך בוץ וארגמן וכו'. והב' כתרים הם כנגד חכמה ובינה, וזהו עטרת כנגד חכמה, ותכריך כנגד בינה, וכו'. וחשב שנים, תכריך בוץ וארגמן ע"ד מה שנאמר, כי תבוא חכמה בלבך ודעת לנפשך ינעם, שבחיבור חכמה ובינה, מוחא ולבא, שנכנס החכמה שבמוח לבחינת בינה לבא, זוכין לבחינת הדעת. ולכן נחשב עטרת זהב ותכריך בוץ וארגמן, והם הכתרים שזכו ישראל במ"ת, עכ"ל.

בינה

סוד אז, ז' נכללים באחד, בבינה, כנודע. וכתב הגר"א (ליקוטי תורה, מגילת אסתר, א, ו) וז"ל, בוץ - הוא הח' הנכלל באחד כידוע, עכ"ל. ותרגום בוץ, בהתא כמ"ש התרגום הטבעו בבוץ רגליך, אשתקע בבהתא רגלך. בהתא בגימט' ח"ת.

דז"א, עכ"ל. והוא מלשון ביצה. עיין רש"י (ירמיה, לח, כב). ועיין ישראל קדושים (אות ט) שבין כנגד נפש, עיי"ש.

רוח

עיין תשובות בנין עולם (סימן יז) וז"ל, ואם לא נסתם (הנקב) בודאי היה נשאר נקב גדול שהיה נרגש בהוצאות הרוח ע"י בצבון, עכ"ל, עיי"ש. ועיין תשובות חת"ס (י"ד, תשובה מ). ושו"ת שבות יעקב (ח"א, סימן מח).

נשמה

נר ה' נשמת אדם. ונר נקרא בארמית "בוצינא". ועיין ערוך ערך בצין.

חיה

כתיב (נצבים, ל, כ) ולדבקה - בו כי הוא חייה, בגימט' בוך. וכן בגימט' לחיים. וכן אחיהו הנביא. וכן עוד חי.

יחידה

בוץ - בד, לשון בד יחידה. וכמ"ש (זבחים, יח, ע"ב) דבר העולה מן הקרקע בד בבד. ומצד הקלקול איתא בר' צדוק (ישראל קדושים, אות ט) וז"ל, מ"ש (תנחומא, ט) על הפסוק (בראשית, ד, ג) מפרי האדמה, דקין זרע פשתן הביא, שהוא היותר גרוע להקרבה דגבוה, שעולה בד יחידה. ונאמר (ירמיה, ג, לו) חרב אל הבדים ונואלו, שמתפשין וחוטאים כמ"ש ז"ל (תענית, ז, ע"א), וזה דרכו של היצה"ר להיות בפירודא, עכ"ל.

וכתב בספר חסד לאברהם (ליקוטים לפי ערכים) וז"ל, הרה"ק ר' שלום פריבישטער זצ"ל אמר, כשהבגד מתלכלך, אל ימהר לנקותו בעודו רטוב, כי מתלכלך עוד יותר, אלא ימתין עד שתייבש, ואז בשפשוף אחד יורד הכל, וז"ל, עכ"ל. ובתיקון זהו בחינת יחידה - אין, עולה בגימט' בוך. ואליהו מבשר על הגאולה, ופעמים נקרא אליה, ופעמים נקרא אליהו, אליה - אליהו, בגימט' בוך. ובשורת הגאולה הוא בבחינת מבצבץ. ותחלה זהו תיקון הקלקול כמו בצבון בעלמא. עד שמאיר אור היחידה השלם.

זהב. בוך בגימט' עדי זהב. ובקלקול נפל לעגל הזהב.

תפארת

אבנט נמצא על מקום הת"ת. ואמרו (זמא, יב, ע"ב) כי אתא רבין אמר, אבנטו של כה"ג ביוה"כ דברי הכל של בוך, בשאר ימות השנה דברי הכל כלאים, לא נחלקו אלא באבנטו של כהן הדיוט, בין בשאר ימות השנה בין ביוה"כ, שרבי אומר של כלאים, ור"א בר' שמעון אומר של בוך. וכתב במגיד מישורים (ויקהל) וז"ל, ותכריך בוך היינו ת"ת, עכ"ל. **תורה**. ואמרו (שם, סח, ע"ב) בא לו כהן גדול לקרות, אם רצה לקרות בבגדי בוך קורא. **ניקוד** סגול, סגלה בגימט' בוך.

נצה

נו"ה, רגלין, ומכנסיים של בוך על גבם. וז"ל הכתר יונתן (פקודי, כח) ואת מכנסי הבד בוך שזור, עכ"ל.

ומצד הקלקול כתיב (ירמיה, לח, כב) הטבעו בבוץ רגליך. ופרש"י - טיט, לשון הגיאה גומא בלי בצה (איוב, ח, יא), עכ"ל.

ובדרך רמז, יחף בגימט' בוך. שהוא שורש נפילת מדרגת הרגלים, וכמ"ש ימכור אדם כל מה שיש לו ויקנה מנעלים לרגליו.

הוד

הוד והדר, נוי. וכתב רש"י (יחזקאל, כו, כד) וז"ל, ואסורין בחבלי בוך לנוי, עכ"ל.

יסוד

עיין קהלת יעקב (ערך חבלי בוך) וז"ל, בוך ר"ת בין צדיק וצדק, עכ"ל, עיי"ש.

ובדרך רמז, בוך, בו-צ. וכן כתיב (תהלים, לב, יא) שמחו "בה" וגילו צדיקים, ר"ת בוך.

מלכות

דוד. וכתיב (דה"י, א, א, טו) ודויד ומכרבל במעיל בוך. וכתב רש"י (שם) וז"ל, ולפי שהיה דוד משורר כמו לויים לבש גם הוא לבושיהם שלבשו גם הם, עכ"ל. ובדרך רמז, בוך בגימט' בו מלך. וכן במלכו.

נפש

נפש, שיתופא דגופא, הנעשה מבוץ, עפר עם מים בלתי נקי וזך. וכמ"ש בעץ חיים (שער מב, פ"ד) וז"ל, גוף חיצון מכולם שהוא העור, נשאר בוך סביב עור

מילון ערכים בקבלה

בויץ

ופעמים כח חיבורם של זו"ן מכח אמא, כמ"ש בעץ חיים (שער טו, פ"ב) וז"ל, בהיות שאינו זיווג שלים דאו"א דאצילות רק ע"י נקבה, לפעמים שהוא ב"רביצה" על האפרוחים, אז אין הזווג הזה לתועלת הבנים עצמן, זו"ן דאצילות, כי אחר שזווגם הוא בהיותם "רבוצים" תוך זו"ן עצמן וכו', עכ"ל. ועוד כתב שם (פ"ב) וז"ל, כאשר הזווג דאו"א הוא בבחינת רביצה על האפרוחים כנ"ל וזה מורה על חולשת הבנים זו"ן שהם חלשים בבחינת ו"ק הנקרא אפרוחים והם קטנים וצריכין עדיין לאמא וצריכה אמא לרבוץ עליהם לשומרם מן החיצונים, עכ"ל. רבוץ, ר-בוץ, וכאן האמא רבוצה על הזו"ן ועי"ז מחברם יחדיו בחינת קבוץ כנ"ל.

ובחינה נוספת של רבוץ, נתבאר שם (שער כה, דרושה) וז"ל, הכתר דז"א אינו רק שלישי התחתון דת"ת דתבונה, הכלי והאור שלה, שהוא כפוף ע"ג המוחין דז"א, רבוץ עליהם, עכ"ל. ורביצה זו היא סוד הארת הכתר שרובץ, בחינת בויץ, בד בבד כנ"ל.

והרי ששתי הבחינות שנתבארו בבויץ, בויץ בחינת ו"ק - שש - ז"א, ובויץ בבחינת יחיד - עליון - כתר, שניהם נגלים ברבוץ, והבן.

אמרו (זוה"ק, ח"ב, קלח, ע"ב) ושש בוצא איהו, דשית חוטין מתחברין. וכתב רבינו בחיי (ויקרא, טז, ד) וז"ל, והנה מספרו של בד שש, וכן נקרא הבד בלשון שש, רמז לקו האמצעי הנרמז בוא"ו שבשם שהכהן דוגמתו, וכבר ידעת שהכרובים לפני ולפנים נרמזים הם בה"א וא"ו, והנה הה"א בכלל הוא"ו, וזהו שמן בד שבו נכנס לפני ולפנים שמספרו שש, עכ"ל. וזש"כ (אסתר, א, ו) חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי "בויץ" וארגמן על גלילי כסף ועמודי "שש". ועיין יומא (עא, ע"ב). ורש"י (זבחים, יח, ע"ב, ד"ה דברים שנאמר בהם). ומשנה למלך (כלי המקדש, פ"ח, ה"ג). וזהו בויץ מדין ו"ק - ז"א, ששה, והוא בחינת קבוץ, ק-בויץ. ועיין עץ חיים (שער כב, פ"ב, מ"ק) סוד הקבוץ ביסוד.

ובחינה נוספת בבויץ, בד, בדד, לבדו, כמ"ש ביומא (עא, ע"א). וכמו שנתבאר בסוגיות במחשבה שלכך כה"ג נכנס ביוה"כ לבדו עם בגדי בויץ לקה"ק, ולפ"ז הוא מהלך של יחידה - כתר, שלמות הארת יוה"כ.

אולם מאידך, בויץ - פשתן, קרבנו של קין, שמכחיש הקרקע. בחינת מלכות, לבדה בלא זווג, שע"י שמכחיש הקרקע א"א לזרוע בו ונחסר בחינת זרע הנכנס בזווג, ונשארת מלכות לבדה. ובדקות, יסוד נקודו קובוץ (עיין עץ חיים, ש"ח, פ"א, מ"ת), וכאשר נכנס לנזק' היא בחינת בויץ שמתחבר עם קובוץ, קו-בויץ. אולם כאשר א"א לזרוע, נסתלק הקובוץ, ונשארת מלכות בחינת בויץ לבדה, בד בדד דקלקול.

מדור ארמית

מילון ערכים בארמית
בוץ - בוצינא - בצרוץ - קבוץ

מילון ערכים בארמית

בוץ - בוצינא - בצרוץ - קבוץ

וכן יש קיבוץ תחתון דקלקול, וזהו ביצה, בוץ, שדרך הנכנס לבוץ שרגליו שוקעים בבוץ, ועי"ז נקבצים רבים יחדיו בתוך הבוץ, כי שקעו בתוכו, והוא קיבוץ דקלקול.

והבן שיש קיבוץ של ו', כמ"ש ששה מתכנסים בטלית אחת (וכתב בערוך ערך כנופיא, וז"ל, א"ב, תרגום יקבוץ און לו יכנוף עלא ליה והוא לשון מקרא לפי דעת קצת המפרשים, ולא יכנף עוד מוריך, עכ"ל), עיין מילון ערכים בקבלה, ערך זה בתחילתו. ויש קיבוץ של ד', בבחינת קבצינו יחד מארבע כנפות הארץ לארצנו, קיבוץ גלויות. וזהו שורש קיבוץ ד-ו, לשון חיבור. ויחדיו הוא קיבוץ של עשרה, ציבור. וכתב בערוך (ערך דקר) וז"ל, דקר - פירוש, קבוצת עופות שחוטין. א"ב, פירוש בלשון רומי, שורש וקבוצת דבר, בפרט אם יהיה במנין עשרה, עכ"ל. אולם יש קיבוץ שאין חשיבות למספרו, כדוגמת קיבוץ דבורים המתקבצים בתוך כוורא לעשיית דבש.

ואמרו חז"ל (ב"ר, צ, ה) ויקבוץ את כל אכל, שנתן בהן עפר וקטמיות, דברים שמעמידין את הפירות (עיין ערוך ערך קטם). ולפ"ז יש כח נוסף בקיבוץ מלבד חלקים שמקובצים יחד, מונח כח שמעמידים את הדבר ויתקיים, ויתר על כן, עצם הקיבוץ מקיים אותם, והבן.

בוצינא, נר, בוצ-ינא. וכלשון הזוה"ק (האזינו, רפח, ע"א) כבוצינא דמתפשטין מיניה נהורין לכל עיבר, ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבונו למנדע לון, לא שכיח אלא בוצינא בלחודדי. וזהו בחינת בוץ, בחינת בד בבד, לבדו.

וכן מבוצר, עניינו מקום חזק ומוקף חומה וכדו', ועי"ז עומד לבדו. מבוצר, בוץ-מר. והוא היפך בץ מלשון מבצבץ ויוצא, כדוגמת בוצר בענבים, שצורתו "קיבוץ" יחדיו, אשכול, ק-בוץ, ומוציא את הענב ממקום קיבוצו וגידולו. וכן מבורץ, כמ"ש (מנחות, ו, ע"א) ואיזהו היתר, שקמצו מבורץ.

וכבר נתבאר שבוץ עליון עניינו יחוד עליון בחינת אחד לבדו, ככהן גדול שנכנס לבדו לקה"ק בבגדי בוץ. וכתב בערוך (ערך ברצוץ) וז"ל, תרגום ירושלמי, ואת פארי המגבעות, ואת ברצוץ כובעיא, עכ"ל. והיינו דבר שמבצבץ ועולה לעילא מן הכל, כפאר המגבעת שהוא למעלה מן הכל.

ובקלקול זהו נבוכדנצר, אותיות בוץ-נכדצר, שהוא רישא דדהבא, בחינת מבצבץ ועולה מצד הקלקול, והוא בחינת בוצע, בוץ-ע, היינו מפריד הקיבוץ, שמבצבץ ועולה ונפרד מכולם מצד הקלקול, ועי"ז מפריד הקיבוץ.

והבן שיש עלייה לעילא מדין התיקון, מדין יחיד כנ"ל, ועי"ז עולה מן הקיבוץ לאחד, מבוץ של קיבוץ לבוץ של אחד, בד בבד. ויש עלייה של יחיד לעילא מדין הקלקול, שע"ז נפרד מן הקיבוץ ע"י בציעת הקיבוץ, בוצע כנ"ל.